

GLASILO
DELOVNIH
LJUDI
OZD GIP GRADIS

GRADISOV VESTNIK

eto XXIII

Ljubljana, januar 1981

štev. 273

Kako naprej v gradbeništvu?

Marjan Rožič v Gradisu

Pred novim letom sta obiskala našo delovno organizacijo predsednik skupščine mesta Ljubljana **Marjan Rožič** in član izvršnega sveta občine mesta Ljubljana **Bojan Gogala**. Z našim glavnim direktorom Sašo Skuljem in njegovimi sodelavci sta se pogovarjala o položaju Gradisu, o pripravah na gradnjo druge faze Fužin in o posegih, ki jih treba narediti, da bomo v gradbeništvu dosegli nekaj odločilnih korakov naprej.

Ugotovili so, da položaj v gradbeništvu ni rožnat, obetajo pa se mu še manjši časi, saj bi utegnili priti do večje nezaposlenosti gradbenih delavcev ne samo v Sloveniji, temveč v Jugoslaviji. Posledice takšnega stanja zna biti zmanjšanje evila investicij v domovini. Zato je potreben močnejši nastop v tujini. V Gradisu načrtujemo, da bomo vsaj enkrat povečali svojo angažiranost v tujini. Glede na trenutno stanje naših del v Nemčiji in Iraku, ter novih ponudb, je ta načrt izvedljiv.

Problem, s katerim se ubadamo v Gradisu, so osebni dohodki zaposlenih. Le-te smo do sedaj več let omejevali in namenjamo zanje le 5% dohodka, tako da imamo za 5% nižje osebne dohodke kot v drugih gradbenih podjetjih.

Produktivnost v gradbeništvu upada, čeprav imamo v Gradisu 4% višjo produktivnost dela kot v drugih gradbenih podjetjih. Vzrok za to je predvsem v šepavih naložbah, v padajoči strokovnosti, oziroma v odlivu strokovnjakov in dobrih delavcev iz gradbeništvu v druge poklice.

Kar se tiče povezovanja in združevanja v gradbeništvu, vidimo v Gradisu perspektivo v sodelovanju različnih gradbenih podjetij pri posameznem projektu in ne v povezovanju in združevanju imen posameznih organizacij. Le tako lahko pride do racionalnejše in cenejše gradnje.

To obliko sodelovanja bomo skušali uveljaviti pri gradnji druge faze Fužin, saj so že sklenjeni dogovori z nekaterimi gradbenimi podjetji. Za Fužine trenutno izdelujemo projektno nalogo, dela pa bodo predvidoma stekla junija ali julija letos. Gradnja bo hitra in kvalitetna, saj bodo Fužine prvi preizkusni kamen Gradisovih načrtov, da naj bi v petih letih Gradis postal največji graditelj stanovanj v Sloveniji.

Zanimiva je teza, ki smo jo postavili v Gradisu (lahko pa bi jo uporabili za vsesplošni recept pri izboljševanju gradnje), da bi naj gradili doma kot v tujini. To pomeni, da bi

naj gradili doma veliko boljše. Pogoji za gradnjo v tujini so veliko ostrijši, zahteve in odgovornost prav tako. Ta način dela prenesimo v domovino, pa bo manj tistih, ki bodo nezadovoljni s kvaliteto in roki gradnje.

Na koncu pogovora je **Marjan Rožič** poudaril, da »je gradbeništvu vsekakor eden pomembnejših dejavnikov gospodarstva in razvoja

v tej številki berite:

2. str.: 9. seja
predsedstva OZS

8. str.: Razpis tečajev
in seminarjev

Ljubljane, pa tudi prodora našega gospodarstva na svetovni trg. Pri tem morajo gradbeniki sami dodobra razmisliti in analizirati, kaj lahko naredijo znotraj gradbeništvu za doseganje boljših rezultatov — pa tudi zato, da bo izkazan ustrežnejši odnos družbe do gradbeništvu.«

CVETO PAVLIN

Razmišljanja ob pripravah na III. Kongres samoupravljalcev Jugoslavije

V času petmesečnih priprav na III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije, ki bo od 16. do 18. junija v Beogradu, bo potrebno še marsikaj storiti. Delavski sveti, delegati zlasti pa vse družbenopolitične organizacije Gradisa bodo v tem obdobju pripravile obračun dosedanjega dela in svoje delo usmerile na sedanje in bodoče naloge v pogledu izvajanja in utrjevanja samo upravljanja.

Da smo v preteklih desetletjih dosegli velike uspehe pri razvoju samoupravljanja in krepitvi materialne osnove družbe, je bilo že veliko govora na lanskoletnih proslavah ob 35-letnici Gradisa, zato se na doseženih uspehih ne bi ustavljali, temveč s prvim januarjem 1981 začeli tam, kjer bo potrebno naš Gradisov voz potisniti naprej.

Uvedli smo delegatski sistem in s tem ustavili razmere, da delavci odločajo o pogojih in rezultatih svojega dela. Žal povsod še ni tako, niti v Gradisu, še manj pa v raznih »sisih« in drugih institucijah. Tu bo potrebno še več smelosti in odgovornosti, saj na zborih delavcev ne moremo in ne smemo biti samo gla-

sovalni stroj. Z združevanjem združenega dela na podlagi dohodkovne medsebojne odvisnosti gradimo tak sistem združevanja, v katerem bodo

(Nadaljevanje na 2. strani)

Marjan Rožič in Bojan Gogala v Gradisu

9. seja predsedstva konference OOZS

Na svoji prvi letošnji seji je predsedstvo konference OOZS Gradis obravnavalo številna aktualna vprašanja, kot so: kršitve Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah za delitev čistega dohodka in osebnega dohodka, podana je bila ocena dela osnovnih organizacij sindikata, poročilo o delu predsedstva konference in osnutek sprememb in dopolnitev Samoupravnega sporazuma o uporabi sredstev skupne porabe ter še nekatera aktualna vprašanja.

Boljše vrednotenje fizičnega dela

Tovariš Janez Raušl je opozoril na kršitve Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah za delitev čistega dohodka in osebnega dohodka, vendar je minil, da bo le-teh manj, saj tozdi sprejemajo spremembe in dopolnitve pravilnikov glede na sporazum. Če pa bi tudi po uskladitvi prihajalo do kršitev sporazuma, oziroma pravilnikov, bo potrebno kršitelje obravnavati. Z prevrednotenjem del, oziroma nalog fizičnih opravil bo tudi kršitev manj in končno bomo uvedli boljše vrednotenje fizičnega dela. Pravilniki morajo biti sprejeti do 1. 3. 1981, novo vrednotenje delokrogov pa je potrebno uveljaviti najkasneje do 31. 3. 1981.

Ugotovljeno je bilo, da se dodatek za minulo delo obračunava po tozdih različno in da se ne upoštevajo določila sporazuma. Zato je predsedstvo konference zavzelo stališče, da je potrebno minulo delo obračunavati enotno za ves Gradis in da mora v čim večji meri odražati uspešnost pri gospodarjenju s sredstvi reprodukcije.

Ocena dela OOZS

Na predsedstvu konference OOZS Gradis je bila podana tudi ocena aktivnosti Osnovnih organizacij ZS v Gradisu po občnih zbiorih, na osnovi katere lahko povzamemo naslednje ugotovitve:

1. Očitno so zelo velike razlike v aktivnosti posameznih osnovnih organizacij ZS. Nekatere se sestajajo velikokrat, npr. Koper, 11. rednih in 6 izrednih sej, druge pa le trikrat, npr. Celje, Nizke gradnje, Ravne, ostale pa nekje vmes med obema ekstremoma. Vendar število sej še ne pomeni, da so le-te tudi vsebinsko skromne ali bogate. Prenekatera OOZS je zelo malo razpravljala o vprašanih poslovanja, dohodka, nagrajevanja po delu, o problemih gospodarske stabilizacije itd, prevečkrat pomembne zadeve obravnavala pod točko »razno«, razpravljala pretežno o manj pomembnih in obrobni vprašanih itd.

2. Organizacije se zelo počasi osvobajajo »stare« vloge sindikata. Premalo je naporov, da se sindikalna organizacija uveljavi kot najširša družbeno politična organizacija delavcev. Močno v ospredju je še vedno socialna funkcija sindikata. Družbeno ekonomska in politična funkcija se počasi uveljavlja.

3. Aktivnost sindikata je še vedno pretežno omejena na delo izvršnih odborov (ali celo na ožje organe). Sindikalne skupine se še ne uveljavljajo kot oblika preko katere bi se članstvo lahko množično vključevalo v delo osnovne organizacije.

4. Samo delo izvršnih odborov je velikokrat presplošno, brez konkretnih sklepov in zadolžitvev. Predvsem pa je premalo načrtno. Na občnih zbiorih sprejeti delovni načrti še niso v zadostni meri postali podlaga in vodilo aktivnosti. Ponuja se zaključek, da delovne načrte sprejemamo zgolj formalno, ker jih pač moramo sprejeti, ne pa da bi na ta način načrtovali in usmerjali svojo aktivnost.

5. Za povezovanje dela osnovnih organizacij, v konferenci lahko rečemo, da ni dovolj učinkovito. V delu izvršnih odborov največkrat zasledimo le poročanje o delu konference oz. njenega predsedstva, pogrešamo pa konkretne aktivnosti, ki bi jih na osnovi pobud in usmeritev, sprejetih na konferenci, izvajale osnovne organizacije. Tako prihajamo do tega, da postaja delo konference samo sebi namen, nima pa izvršilnega, mobilizatorskega učinka v osnovnih organizacijah.

Konferenca OOZS je potem vse manj organ osnovnih organizacij, ki usklajuje stališča o vprašanih, ki so v interesu vseh delavcev v delovni organizaciji. V osnovnih organizacijah premalo »izrabljajo« stališče in usmeritve, ki jih sprejemamo na konferenci. V konferenci si prizadevamo, da bi izpostavili najaktualnejša vprašanja, velikokrat ponujamo tudi določene rešitve, vendar vse skupaj ostane brez pravega odziva v osnovnih organizacijah ZS.

6. Omenili smo že, da izvršni odbori v točki »razno« pogosto obravnavajo vprašanja, ki bi zaslužila drugačno obravnavo. Tako pa se najbrž dogaja, da bo neko vprašanje obravnavano na seji IO. Na tak način je seveda težko razpravljati, kaj šele da bi v teh razpravah lahko prihajalo do izraza stališč in mnenja širšega kroga delavcev. Na tak način nujno zaidemo v forumsko delo.

Kaj bo letos zregresom za letni dopust?

Na seji predsedstva je bil podan predlog za spremembo in dopolnitev Samoupravnega sporazuma o uporabi sredstev skupne porabe, gre pa predvsem zato, da se spremeni izplačevanje regresa za redni letni do-

pust v gotovini, za tiste delavce, ki bodo letovali v počitniških domovih Gradisa, kjer je cena za penzijske storitve znižana in je torej že regresirana.

Pa pogledjmo, kaj o tej problematiki pravijo nekatera, v sindikatu že sprejeta stališča:

— V sklepih 9. konference Zveze sindikatov Slovenije je zapisano takole:

»Doseči moramo namensko uporabo regresa za letni oddih. Delavčev regres mora še v večji meri postati socialni korektiv za izenačevanje možnosti za letovanje delavcev in delavskih družin z minimalnim dohodkom. Z združevanjem sredstev regresa in z usmerjanjem teh sredstev v razširitev in posodabljanje počitniških kapacitet bomo povečali možnosti za organiziranje in cenen oddih delavcev in njihovih družin.«

— V stališčih Republiškega sveta ZSS o pridobivanju in razporejanju dohodka in uveljavljanju načela delitve po delu je poudarjeno: »pri odločanju o uporabi sredstev skupne porabe bomo upoštevali naslednje prednostne interese: prehrana med delom, stanovanjska gradnja, izobraževanje in povečane možnosti za organiziranje oddih delavcev.«

— Novo sprejeti Družbeni dogovor o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne do-

hodke in skupno porabo pa določa: »Sindikat se bo zavzemal, da bodo delavci v samoupravnih splošnih aktih opredelili kriterije za določanje višine regresa za organiziranje letni oddih, pri čemer naj upoštevajo zlasti materialni in socialni položaj delavcev in njihovih družin, težje pogoje dela, rezultate dela in prizadevnost, zdravstveno stanje ter določijo, kako bodo zagotovili namensko porabo teh sredstev.«

Dejanski stroški za penzijski dan bodo letos predvidoma znašali 510,00 dinarjev na osebo, to pa je enkrat več, kot znaša cena za penzijsko storitev, ki jo plača naš delavec zase in svoje družinske članke. Ta cena je za letošnje leto 250,00 dinarjev in pomeni, da je že registrirana z razliko do 510,00 dinarjev.

Razliko med dejansko ceno in regresirano ceno smo dosedaj pokrivali z sredstvi iz sklada skupne porabe, ker pa vemo, da so le-ti močno obremenjeni, bi tista sredstva, ki smo jih doslej izplačevali v gotovini kot regres, sedaj delno pokrivala iz gubo počitniških domov, preostali manjši znesek pa bi, tako kot doslej, pokrili iz sklada skupne porabe.

Ta predlog je predsedstvo konference dalo v razpravo na tozde, morajo svoja stališča sporočiti najkasneje do 28. 2. 1981.

C. PAVLIČ

(Nadaljevanje s 1. strani)

vsi sodelujoči enakopravno odločali in tako zagotovili zanesljivost in trdnost v delu in razvoju. Prisotni so različni interesi, tozgodovskih plotov še nismo v celoti podri, naše usklajevanje je še vse prepočasno. Spričo tega je potrebno hitreje in doslednejše sporazumevanje in dogovarjanje. Tudi ekonomske stabilizacije niso vsi enako odgovorno sprejeli. Neupravičeno naraščanje cene zaradi pridobivanja večjega dohodka, investicijam posvečamo še premalo pozornosti, delovna disciplina še ni na zadovoljivi višini itd. Kritično bomo morali oceniti, če je dobro delo delavcev tudi pravilno vrednoteno in nagrajevano in kako bomo preprečevali pojave nedela ali z vrednotenjem dela dovolj vplivamo na delovno produktivnost? Kaj smo storili na pospeševanju življenjskih in delovnih razmer delavcev (gradnja samskih domov, ureditev organizirane prehrane, stanovanjska politika). Pri tem bomo seveda koristili pozitivne izkušnje, dosedanjega dela.

V sklopu nadaljnega izgrajevanja samoupravnih mehanizmov pomeni povezovanje in združevanje

dela in sredstev, korak naprej k izvajanju ekonomskih zakonitosti, s tem pa tudi usklajen razvoj, skupno načrtovanje, rizik in odgovornost. Vsako povezovanje pa mora zagotoviti povečanje produktivnosti del in dohodka večjo ekonomičnost te materialno in socialno varnost delavcev.

Samoupravno povezovanje in združevanje na dohodkovnih osnovah moramo torej ocenjevati s stališča borbe za ekonomsko stabilizacijo.

V okviru priprav na kongres bomo morali čimprej sprejeti določiti polnjen samoupravnih sporazumov, združitvi v delovno organizacijo. V GIP Gradis, rešiti vprašanje organiziranosti in bodoči razvoj Gradisa, ter vprašanja politike izvajanja del v tujini. V fazi sprejemanja tega samoupravnega akta so prisotne tudi težnje po združitvi DO v SOZD, vendar je prevladovala miselnost, da je v prvi fazi smotno, da ostanemo v Gradis, še kot delovna organizacija. Pristopi pa naj se k izdelavi dokumentacije za novo organizirano Gradisa. V prvi vrsti pa je potrebno vse sile usmeriti v borbo za pridobitev del tako doma kot v tujini.

LOJZE CEPUS

Povsod smo doma

Le v sodelovanju je možen napredek

Gradimo, delamo in živimo širom Slovenije. Vsak delavec se po svojih možnostih in sposobnostih vključuje v delo in življenje v kraju kjer stanuje. Že v prejšnji številki smo se v Celju, Mostah in Škofji Loki srečali s predstavniki teh občin ter se pogovarjali o vključevanju TOZD in delavcev v delo samoupravnih občinskih skupščin. Danes je na vrsti občina Ptuj.

Predsednik Skupščine občine Ptuj dr. Cvetko Doplihar:

Le v sodelovanju je možen napredek.

Občina Ptuj je imela po osvoboditvi malo proizvodnih objektov, slabo razvito infrastrukturo, še posebej komunalne naprave. Tako je občina kot celota spadala v manj razvita območja. To je narokovalo izgradnjo objektov, ki bodo omogočili sodobno proizvodnjo, boljše počutje občanov ter prehod iz manj razvitosti.

Tako smo se že kmalu po osvoboditvi morali odločiti za dobre gradbene izvajalce. Odločili smo se za delovno organizacijo GIP Gradis, ki je v občini Ptuj, kot izvajalec prisotno ves čas po osvoboditvi. Od leta 1975 pa je v Ptujtu tudi TOZD Gradnje, ki se je priključila k delovni organizaciji Gradis.

Gradisovi delavci so gradili v Ptujtu vrsto zelo pomembnih objektov. Da naštejemo samo neka-

tere: dograditev tovarne glinice in aluminija Kidričevo. Izgraditev tovarne krmil pri kmetijskem kombinatu in perutnini v skupni kapaciteti 140.000 ton krmil letno, ter zelo zahtevne stolpne žitne silose za 25.000 ton žit. Izgradili so farmo

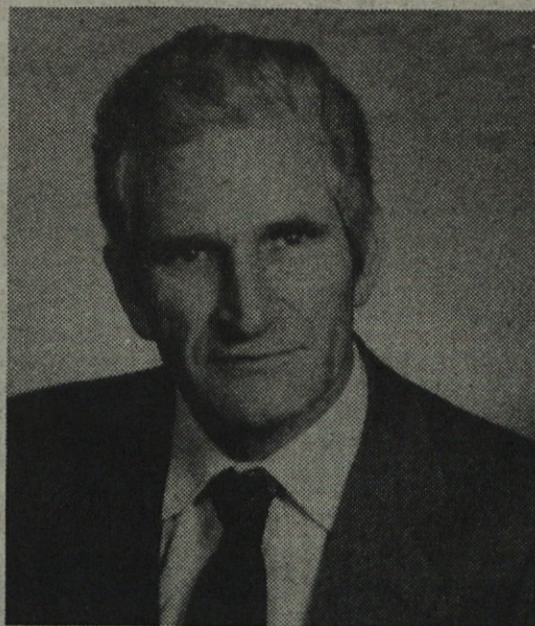
prašičev pri kmetijskem kombinatu, ki je bila ob izgradnji leta 1964 največji in najsodobnejši tovrstni objekt v Evropi. Rekreatijski center z letnimi in zimskimi bazeni z 2000 kv. m vodnih površin, z vsemi potrebnimi dodatnimi objekti, ob vrtni tople vode v Ptujtu in gasilski dom sta delo delavcev Gradisa. Oba objekta sta v ponos vsem občanom občine Ptuj.

Posebno pomembna pa je tudi stanovanjska gradnja, saj je bilo samo v preteklem srednjeročnem obdobju izgrajenih več kot 1000 stanovanj.

Z delom Gradisa so investitorji in vsi občani zadovoljni. Posebno je pomembna visoka strokovna raven dela, sodobna organizacija, najmodernejša mehanizacija in tehnologija. Upoštevanje rokov in drugih dogovorov, pa tudi pomoč pri projektiranju nekaterih objektov. Vse to so izredno pomembni činitelji, ki znatno vplivajo na kvaliteto in končno ceno izvedbe.

Delavci Gradisa se v Ptujtu aktivno vključujejo v delo delegatskih skupščin občine ter samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje. Prav tako se udeležujejo v krajevnih skupnostih, pri delu kulturnih in drugih društev. To sodelovanje je zelo pomembno, saj je samo s sodelovanjem vseh možen nadaljnji napredek naše družbenopolitične skupnosti.

LOJZE CEPUŠ

Dr. Cvetko Doplihar

71-letnica rojstva Edvarda Kardelja

Državnik teoretik in jugoslovanski revolucionar je bil rojen v delavski družini 27. januarja 1910 v Ljubljani. In skoraj bo že dve leti, kar nam je umrl.

Kardeljevo dolgoletno ustvarjalno sodelovanje s Titom je bistveno prispevalo h graditvi socialističnega samoupravljanja ter jugoslovanske notranje in zunanje politike.

V KPJ je bil sprejet leta 1928. Bil je med tistimi marksisti, ki so kmalu spoznali, da so potrebne spremembe v politiki in taktiki predvojnega partijskega gibanja, zlasti pa, da je potrebno premagati sektaštvo. S Titom sta začela sodelovati leta 1934. Po vrnitvi iz Sovjetske zveze leta 1937 je bil med ustanovitelji ustanovnega kongresa Komunistične partije Slovenije, leto kasneje pa v vodstvu KPJ, ki ga je vzpostavil Tito. Leta 1939 je izdal pod psevdonimom SPERANS znano študijo »Razvoj slovenskega narodnega vprašanja«.

Vseskozi je bil v vodilnih organih KPJ, oziroma ZKJ. Sodeloval je pri izdelavi vseh najpomembnejših dokumentov ZKJ, pri izdelavi družbe-

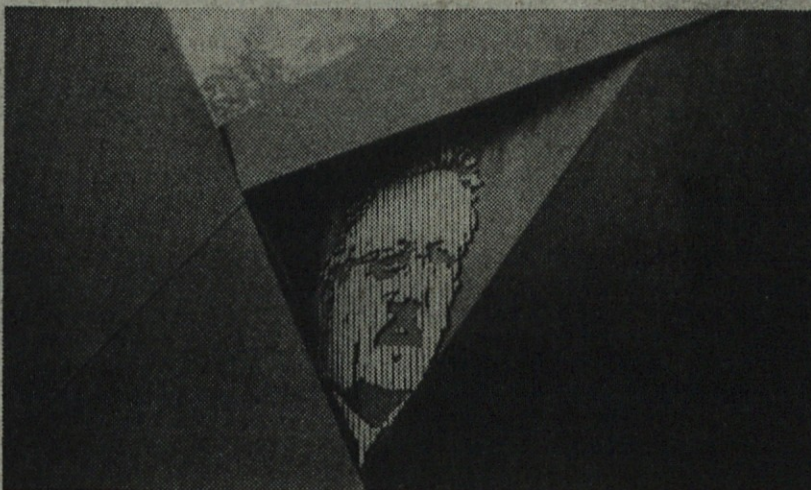
noekonomskega in družbenopolitičnega sistema Jugoslavije. Še posebno velja omeniti številne ustavne opredelitve. Bil je aktiven na zuna-

nje političnem področju, tako da na domala vseh konferencah neuvrščenih, na številnih mednarodnih zasedanjih, v OZN, na mirovnih konferencah, kot predstavnik Jugoslavije pa je obiskal številne države po svetu.

Poleg opravljanja političnih in državnih funkcij je Edvard Kardelj posvečal veliko časa tudi publicistiki in znanstvenemu delu, še posebej teoretičnim raziskavam na področju družbene ureditve, ekonomske in politične graditve nove Jugoslavije ter mednarodnega delavskega gibanja. Med zadnjimi deli naj omenimo le »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja« in »Svobodno združeno delo«.

Večina del je tesno povezana s temelji našega samoupravljanja, politiko neuvrščenosti ter posvečena enakopravnim mednarodnim odnosom v delavskem gibanju.

A. K

Enega prvih in najlepših spomenikov Edvarda Kardelja so postavili delavci Željezare v Sisku

6. seja delavskega sveta Gradisa

Tik pred novim letom, 25. decembra so se sestali delegati delavskega sveta delovne organizacije na svoji zadnji, 6. seji v letu 1980. Razpravljali so o finančnih rezultatih delovne enote Amara, sprejeli so oziroma zavrnili nekatere samoupravne sporazume in pravilnike, sprejeli sklep o prenehanju postopka za pridružitve delovne organizacije IGP Ograd Ormož k GIP Gradisu, sprejeli nove cene v počitniških domovih itd. Na koncu seje delavskega sveta so bile podeljene tudi Gradisove nagrade za leto 1980.

AMARA

Vodja delovne enote Amara inž. Pukšič je pojasnil situacijo okoli del in finančnega rezultata v Amari. Zaradi sovražnosti med Iranom in Iranom se dela v Amari v težkih pogojih, saj je to področje v neposredni vojaški operativni coni. Dobava materiala je otežkočena, ker ima vojska prioriteto pri vseh gradbenih materialih, transporti se tudi vršijo v težkih pogojih, po drugi strani pa je psihična obremenitev delavcev, ki tam delajo velika. Glede na sedanjo situacijo je za pričakovati, da bo zaključek del v Amari junija ali julija letos.

Glede finančnih rezultatov poslovanja je inž. Pukšič pojasnil, da je na dan 30. 9. 1980 ugotovljen primanjkljaj 46 mio. din. Glede na račune, ki so bili izstavljeni do konca leta, pa jih investitor še ni poravnal, bi se ta primanjkljaj zmanjšal za okoli 14 mio. din. oziroma 25 mio. din., ker v sedanji situaciji investitor nekaterih računov, to je stroškov ne priznava, nastali pa so zaradi vojne situacije na tem področju in težav pri delu, ki so že prej omenjene.

Na osnovi teh dodatnih pojasnil je delavski svet Gradisa sprejel sklep, da zaradi sovražnosti med Iranom in Iranom ostane situacija na gradbišču nespremenjena, s tem, da rezultat poslovanja do prekinitve sovražnosti in pričetka del ostane takšen kot je ugotovljen in da se ne pokriva. O kritju eventualne izgube pa bo delavski svet razpravljal po zaključku del v delovni enoti Amara.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM IN PRAVILNIKI

Na delavskem svetu delovne organizacije je bilo tudi ugotovljeno, da vsi tozdi v sestavu Gradisa še niso poslali svojih sklepov o pristopu k Samoupravnemu sporazumu o temeljnih plana delovne organizacije Gradisa za obdobje 1981 — 85.

Zato samoupravni sporazum še ni veljaven.

Po drugi strani pa je delavski svet ugotovil, da je bil v vsakem tozdu v sestavu Gradisa v času od 25. septembra do 25. decembra sklenjen Samoupravni sporazum o temeljnih planavposlovne skupnosti in delovne skupnosti INGRA Zagreb za obdobje 1981 — 85. Tozdi so za podpis tega samoupravnega sporazuma pooblastile glavnega direktorja Sašo Skulja.

Delavski svet je na svoji seji sprejel tudi Pravilnik o planiranju v GIP Gradisu v besedilu predloga od septembra 1980 letu.

Delegati delavskega sveta so sprejeli spremembe in dopolnitve Pravilnika o prejemkih iz materialnih stroškov.

Na delavskem svetu je bil sprejet tudi osnutek sprememb Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za skupne nabave tozdov v GIP Gradisu.

OGRAD ORMOŽ NE BO GRADISOV TOZD

Podano je bilo tudi poročilo Komisije za izvedbo postopka pridružitve IGP Ograd Ormož h GIP Gradisu. Komisija je predlagala delavskemu svetu delovne organizacije, da preneha postopek za pridružitve delovne organizacije Ograd Ormož h Gradisu, kar je bilo začeto na podlagi ekonomskega elaborata — analiza ekonomske upravičenosti pridružitve DO Ograd Ormož h GIP Gradisu do februarja 1979 na seji delavskega sveta Gradisa dne 5. aprila 1979, ker ni mogoče doseči soglasja v bistvenih elementih združitve. Komisija je svoj predlog utemeljevala s naslednjimi dejstvi:

1. Delavski svet tozdov v Gradisu so sprejeli sklepe, da se vnese pri medsebojni odgovornosti za novo TOZD Ograd Ormož-Opekarna določilo »brez odgovornosti«, s čem se bodoči tozd ni strinjal, ker je smatral, da bo v neenakopravnem položaju glede na ostale tozde.

2. Delavski svet TOZD GE Ljubljana se ni pozitivno izjasnil o omejeni združitvi, ker smatra, da integracija ni v skladu z razvojnimi programom GIP Gradisa.

3. V ekonomskem elaboratu je ugotovljeno, da s to združitvijo pridobi pretežno Ograd Ormož, ne pa obratno.

4. V tem elaboratu je tudi ugotovljeno, da tehnološke zmogljivosti Ograda ne omogočajo sodobne gradnje, tehnične zmogljivosti Gradisa pa nasprotno, povsem omogočajo prevzemanje najzahtevnejših gradbenih objektov tudi za Ograd.

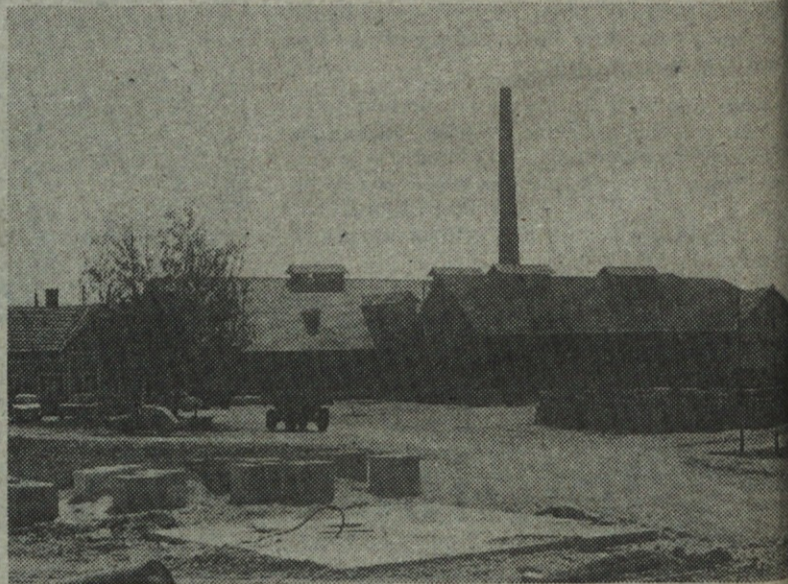
Razen tega bi bile prednosti za Ograd tudi v naslednjem: s pomočjo strokovnjakov Gradisa bi bila dosežena boljša organizacija dela in delovnih postopkov; dajana bi bila stalna pomoč strokovnjakov Gradisa neposredno v sami gradbeni operativi; storitve skupnih služb Gradisa bi služile tudi novemu tozdu Ograd-Opekarna; dana bo možnost izobraževanja delavcem novega tozda, kar je v Gradisu dobro organizirano.

čuna najemnina za leto 1980, po ceniku, ki je bil priložen na seji in je izdelan v smislu Poslovnika o poslovanju z lahkim podpornim materialom. Tozdi, ki ne soglašajo s takim predlogom delavskega sveta je dan rok dveh mesecev, da uskladijo ustrezno rešitev prenosa težkih podpornih sistemov in pajnerjev.

V POREČU TUDI LETOS BREZ APARATA ZA KUHANJE ČRNE KAVE

Na predlog odbora za standarde in rekreacijo je delavski svet potrdil cene penzijskih storitev v naših počitniških domovih. Le-te objavljamo na drugem mestu.

Sprejet je bil tudi sklep, da se spremeni 19. sklep seje delavskega sveta z dne 18. 6. 1980 glede nabave

Opekarna Ograd — Ormož ne bo Gradisov tozd

5. S to integracijo se ne zagotavlja Gradisu surovinska baza, saj je doslej prevzel Gradis kot celota le okoli 2 % celotne proizvodnje opekarne.

6. Neodvisno od predvidene integracije je Gradis že uredil vprašanje združevanja sredstev za izvedbo rekonstrukcije in modernizacije opekarne Ograd.

Na osnovi mnenja komisije je delavski svet sprejel sklep, da se preneha postopek za integracijo.

TEŽKI PODPORNİ ODRI NA ZALOGI V CENTRALNEM SKLADIŠČU

Na delavskem svetu je bilo začasno rešeno tudi vprašanje težkih podpornih odrov in pajnerjev. Le-ti se začasno prenesejo na zalogo v Centralno skladišče. Vsem koristnikom navedenega materiala se obra-

osnovnih sredstev za počitniške domove tako, da se namesto dveh aparatov za kuhanje kave (Poreč, Pohorje) odobri nabava električnega likalnega stroja in šalamoreske za počitniški dom na Pohorju.

TUDI DRUGE OZD ZA TOVARNO GRADBENE OPREME

Delavski svet je začel postopek za sklenitev Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za izgradnjo Tovarne gradbene opreme in strojev v soseski MP 3-5 Moste-Polje, s katerim se priključijo k združevanju tudi druge organizacije združenega dela izven Gradisa. Za spremljanje postopka je delavski svet imenoval komisijo v sestavi Anka Grandič, Karel Schwarzbarth in Milka Kloboves.

CVETO PAVLIN

Podeljena državna odlikovanja

V novoletni številki Gradisovega vestnika smo predstavili poimen-ski seznam vseh dobitnikov državnih odlikovanj. Teh je bilo v celem Gradisu 257, kar je tudi razumljivo, ker je leto 1980 bilo, lahko reče-mo, tudi Gradisovo leto, saj smo proslavili 35-letnico obstoja in 30-letnico samo upravljanja. Odlikovanja so bila podeljena na vsakem tozdu posebej, za ljubljanske tozde pa je bila podelitev 25. decembra po seji delavskega sveta delovne organizacije v veliki sejni sobi na skupnih službah. 126 državnih odlikovanj je delavec podelil pred-sednik občinske skupščine Ljubljana-Moste-Polje tovariš Mrajan Moškrič.

C. PAVLIN

Marina Zaviršek, TOZD SPO je dobila red dela s srebrnim vencem

Malči Marinčič, KO Ljubljana je dobila red dela s srebrnim vencem

Direktor tozda GE Ljubljana Štefan Mesarič je dobil red republike s srebrnim vencem

Glavni direktor Gradisa Saša Skulj je dobil red dela z zlatim vencem

25. decembra 1980 se je na skupnih službah zbralo 126 dobitnikov državnih odlikovanj ljubljanskih tozdv. Ta odlikovanja jim je podelil predsednik občinske skupščine Ljubljana-Moste-Polje, tov. Marjan Moškrič

V Gradisu podeljene prve značke Borisa Kidriča

Prve značke Borisa Kidriča so že šle k bralcem. Dobili so jih mladi v Gradisu: Adela Ferlež, Marjan Ferlin, Francka Kranjc, Ismet Tahirovič in Cvetka Vargazon. 22. decembra jih je obiskala skupina, ki so jo sestavljali Darja Kramberger in France Plantev iz Mariborske knjižnice ter Franci Požgan in Marjan Pungartnik iz marksističnega centra pri mariborski univerzi. V daljšem razgovoru s kandidati so pretehtali njihovo razumevanje marksistične in družboslovne značke. Podelili so jih svečano med priložnostnim kulturnim programom, ki so ga pripravili gojenci Gradisovega samskega doma.

Prvi razgovor in prva podelitev bralnih značk Borisa Kidriča sta bila seveda priložnost za razgovor o vprašanih, ki se pojavljajo ob tej akciji. Delovna skupina je skupaj z vodjem vzajemne knjižnice v Gradisu tovarišem Spasojem Perovičem menila, da je mogoče tekmovanje za to bralno značko — seveda govorimo o tekmovanju zelo pogojno,

kajti očitno gre za poglobljeno marksistično in družbeno izobraževanje nasploh — poglobiti, bolje organizirati in napraviti učinkovitejše. Menili so, da je potrebno izkoristiti zlasti vzajemne knjižnice, ki naj bi v bralcih za značko Borisa Kidriča dobile trajne in organizirane uporabnike. Študij marksistične in druge družbene literature namreč ne more biti le individualen, še posebej na začetku, ko so potrebni mnogi nasveti, pojasnila, vodenje. Skupinsko delo naj bi vodili mentorji in sicer v več zaporednih pogovorih, saj bi le tako dobili pravi vpogled v delo in razumevanje kandidatov.

Razpis za bralno značko na vseh treh stopnjah ponuja zelo zahteven spisek branja, ki pa bi moralo biti na prvi stopnji zaključena celota, skozi katero bi bilo spoznanje osnovnih potez marksizma olajšano in vodenno. S tem bi pridobivanje bralcev za to bralno značko lahko postalo pomembna vrsta družbenopolitičnega in marksističnega izobraževanja.

MARJAN PUNGARTNIK

Sprememba ustave — uresničitev Titove pobude

Javna razprava o osnutkih amandmajev k ustavi SFRJ in SRS ter spremembah in dopolnitvah statutih občin, poteka od 1. januarja do 10. februarja 1981.

Vse dosedanje priprave in razprave v naši republici, povezane s predvidenimi spremembami ustave so izhajale iz vsebine znane pobude tovariša Tita o kolektivnem delu, odločanju in odgovornosti. Pri tem gre zlasti za poudarek na nujnosti hitrejše demokratizacije procesov samoupravnega in političnega odločanja, demokratizacije kadrovske politike, poglobljanje delegatskih razmerij, zagotavljanje večje učinkovitosti ter odgovornosti izvršnih in upravnih organov ter strokovnih služb v procesu delegatskega usklajevanja stališča in sprejemanja odločitev ter njihovega uresničevanja. Temeljni smisel in cilji teh zahtev so zlasti:

— **da se okrepi samoupravni položaj delavcev in vseh delovnih ljudi** v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter njihov vpliv v celotnem procesu družbenega odločanja,

Temeljni smisel in cilj ustavnih sprememb je krepitev samoupravnega položaja delavcev v združenem delu

— **da se v polni meri uveljavi temeljna vsebina delegatskih razmerij**, torej povezovanja delavca in delovnega človeka v procesu proizvodnje z upravljanjem tega procesa ter družbene reprodukcije, uresničevanjem funkcij politične oblasti ter upravljanja drugih družbenih zadev,

— **da se ustvarijo pogoji za celovitejšo razvijanje, krepitev in uveljavljanje osebne in skupne odgo-**

vornosti za družbeno odločanje v vseh ustanovah združenega dela in političnega sistema socialističnega samoupravljanja in

— **da se hitreje demokratizira in podružbi kadrovska politika**, kar naj bi pripomoglo k večji, zavestnejši porazdelitvi pravic in odgovornosti v družbi, k uveljavljanju sposobnosti, znanja in dela ter k omejevanju teženj po profesionalnem opravljanju in prisvajanju upravljaljskih funkcij.

Ker smo z ustavo opredelili sistem načel, odnosov in institucionalnih rešitev, ki naj omogočijo ter spodbujajo družbeni razvoj v nakazani smeri, je zdaj potrebno predvsem spremljati njihovo delovanje ter odkrivati družbenopolitične in idejno-politične razloge, zaradi katerih prihaja do razmeroma počasnega uveljavljanja teh načel v proizvodni in politični praksi naše družbe. Naloga, ki si jo na tej stopnji razvoja družbenoekonomskih in političnih odnosov postavljamo, je torej utrjevanje in razvoj političnega sistema socialistične samoupravne demokracije na družbeno lastninskih osnovah družbenih odnosov, ne pa njegovo celovito spreminjanje.

sprememb, ki naj predvsem omogoča okrepiti kolektivno delo in odgovornost organov samoupravljanja in oblasti tudi z bolj izraženo skupno in osebno odgovornostjo njihovih članov za delo teh organov v okviru njihovih pristojnosti in posebej tudi za opravljanje nalog, ki so posameznemu članu v okviru pravic in odgovornosti organa naložene. Skrajševanje mandatne dobe predsednika in omejevanje možnosti njegove ponovne izvolitve je treba pojmovati le v vlogi krepitev takšne skupne in osebne odgovornosti. Vse to seveda ne pomeni, da bi šele s predvidenimi spremembami začeli v naš ustvarjeni sistem uvajati kolektivno delo in odgovornost, ker je to pomenilo stalno pravo naših prizadevanj za vsebinsko uveljavitev delegatskega sistema in krepitev osebne odgovornosti, ki ji zdaj jasneje pridružujemo še prvine kolektivne odgovornosti. Na tej podlagi so bili oblikovani predlogi dopolnitev ustave, ki ustrezno uresničuje idejno-politične interese pobude tovariša Tita, ne da bi spreminjale skladno z izhodišči o razvijanju in utrjevanju političnega sistema socialistične samoupravne demokracije — temeljna načela in temelje družbenopolitičnega sistema, kot jih opredeljuje ustava.

Temeljni poudarek torej ostaja na doslednem uresničevanju ustavnih načel ter na dolgoročno usmerjeni družbenopolitični in družbeni aktivnosti za vsebinsko uveljavljanje ustavnih načel in odnosov, za katere se Titova pobuda zavzema. To naj bi bilo tudi v javni razpravi bistveno merilo ter zorni kot za kritično obravnavo vloge posameznih institucij in odnosov v našem samoupravnem ter posebej političnem sistemu, glede izrazito restriktivno zamišljenih predvidenih ustavnih dopolnil pa bi bilo treba v javni razpravi zlasti oceniti njihovo življenjsko, uporabno vrednost v procesu uveljavljanja družbenih odnosov, ki jih celoten pristop k ustavnim spremembam opredeljuje kot svoje temeljne cilje.

Celotno razpravo o predlaganih ustavnih dopolnilih je treba nujno povezovati z aktualnimi družbenoekonomskimi in družbenopolitičnimi vprašanji, posebej s celovito obravnavo odnosov in institucij našega političnega sistema. V tem okviru bi bilo treba zlasti spodbuditi razpravo ter usmeriti delovne ljudi:

— **da na bolj političen način razmišljajo o reševanju aktualnih gospodarskih vprašanj** in da se v razre-

ševanju vprašanj, povezanih s stabilizacijo, planiranjem in socialno varnostjo, delovnega človeka v polni meri angažirajo samoupravni organi, delegacije in delegatska telesa, kot delovni ljudje na svojih zborih, v organizacijah sindikatov in socialistični zvezi,

— **oceni naj se, kako so se uveljavile posamezne institucije političnega sistema**, kako so učinkovite pri uresničevanju svoje ustavne vloge, kako je z uresničevanjem odgovornosti in kolektivnosti dela v njih, javnostjo dela, možnostmi za učinkovito družbeno kontrolo njihovih postopkov itd.

— **celovito, konkretno in kritično je treba obravnavati vprašanja, povezana z usposobljenostjo, učinkovitostjo in konkretno vlogo izvršnih svetov** glede njihove odgovornosti za stanje v družbenopolitični skupnosti in znotraj odnosov v delegatskem sistemu;

— **oceniti je potrebno, v kakšni meri so metode dela DPO ter mehanizem skupščinskega odločanja dejansko odprti za pobudo delovnih ljudi** ter za razpravo o konkretnih življenjskih vprašanjih,

— **v kakšni meri je delovanje DPO obrnjeno k vsakodnevnim življenjskim potrebam** in h ključnim družbenim vprašanjem, ki se obravnavajo in razrešujejo v delegatskem sistemu;

— **v kakšni meri smo uveljavili informiranje**, ki naj bi omogočilo, da se prizadeti delovni ljudje in njihove organizacije učinkovito vključijo v proces oblikovanja družbenih odločitev.

Nosilci in konkretni organizatorji javne razprave so v organizacijah združenega dela osnovne organizacije sindikata.

Javna razprava naj zajema:

— razpravo o ustavnih amandmajih,

— analizo celotnega političnega sistema,

— razpravo o spremembah in dopolnitvah statutih občin.

V razpravo je potrebno organizirano preko OO ZS vključiti vse delovne ljudi in občane, vodstvo DPO, člane delegacij za skupščine DPS in SIS, člane samoupravnih organov ter člane družbenih organizacij in društev.

Menjava generacij žerjavov v Metalni

Naš največji proizvajalec gradbenih stolpnih žerjavov Metalna iz Maribora s svojim obratom TGO v

Senovem se je predstavila z novo generacijo žerjavov. Metalniški TOZD TGO v Senovem je dejansko začela z velikoserijsko proizvodnjo žerjavov. S proizvodnjo so sicer začeli v matični tovarni v Mariboru s pomočjo kooperantov, vendar je ta bila bolj sekundarnega značaja. Z izgradnjo novega obrata v Senovem so žerjavi dobili svojo mesto v programu proizvodnje.

Metalna je začela s proizvodnjo zelo zgodaj po vojni. Po letu 1950 je bil izdelan domači žerjav znamke Pohorč, po lastnih načrtih. Za takratne razmere zelo dober in iskani žerjav. Ponosni so bili gradbeniki, ki so posredovali te stroje. Z uporabo teh strojev so se začeli razbremenjevati delavci, ki so morali še mnogo materiala prenesti v rokah ali na rokah. Začele so se umikati razne improvizacije, katere so se uporabljale za pomoč pri prenosu raznega materiala. V tem obdobju je tudi tehnologija začela svoj pohod v gradbeništvo.

Z obnovo porušene domovine je šlo gradbeništvo v veliko ekspanzijo, kjer se je tudi odpiralo tržišče za Metalniške žerjave, ki je bila tudi edini proizvajalec v državi. Takrat je

bila za to področje premalo poguma. Poleg Pohorca, je začela licenčna proizvodnja žerjavov znamke Liebherr. Ti žerjavi so imeli različne nosilnosti in tudi doseg, kar je omogočalo tudi večji izbor. Vsi žerjavi so imeli pomično roko, bili so tudi samomontažni.

Po letu 1960 se je proizvodnja še popestrila z licenčno proizvodnjo žerjavov francoskega porekla znamke Weutz-Richier.

Tehnična noviteta teh žerjavov je bila horizontalna ročica z mačko, tehnična prednost pred Liebherrjem, vendar nekaj slabše pri montaži, katero je bila klasična po elementih.

S proizvodnjo žerjavov znamke Liebherr so takoj začeli in tudi prej prenehali, dočim francoska licenčna proizvodnja pa je trajala do lanskega leta. Torej leto 1980 pomeni za Metalno menjavo generacij žerjavov, menjale so se tudi tipe z modernimi in tehničnimi dovršenimi stroji.

Metalna ima sedaj v proizvodnji novo Liebherrjevo družino tipa HC z različnimi nosilnostmi in dosegi. Poleg že znanih tip LM-90.1.HC in LM-10.1.HL so v decembru lanskega leta predstavili še

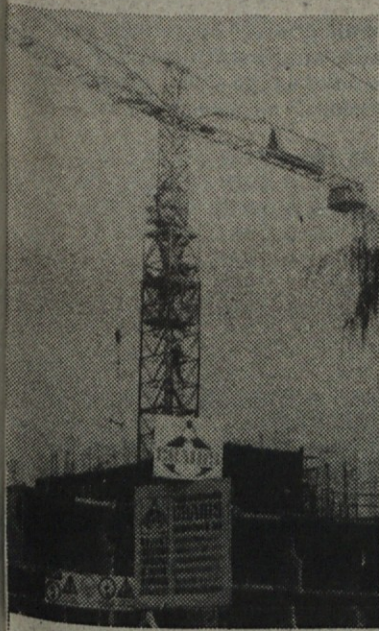
LM.63.1.HC, ki bo nadomestil popularen žerjav Richier X 1266 Y. Poleg licenčnih tip je v proizvodnji še domači samomontažni žerjav »Pohorč 40«, naslednik prejšnjega ki pa nadomešča žerjav Weitz G45 HUJU.

Znano je, da se je v preteklem obdobju kupovalo licence starih tip, ko je prodajalec licence že nehal z izdelavo. Isto je veljalo tudi v manjši meri za Metalno, toda sedaj ima nove tipe, torej take, ki so v proizvodnji in dograjevanju tudi v Liebherrjevih tovarnah.

Proizvajalec je poskrbel za nadomestilo starih licenčnih tip z novimi. Nove tipe imajo mnogo boljše tehnične karakteristike, hitra montaža, enostavni transporti. Nove tipe prednjačijo tudi v tem, da je izredno malo vijačenje, kar pomeni tudi daljšo življenjsko dobo.

Med koristniki in proizvajalcem so še manjši problemi v zvezi z kvaliteto izdelave, katera niha, kar pomeni, da se včasih dobi žerjav, praktično brezhiben, včasih pa z dokaj velikimi napakami. Vemo, da so problemi z kooperanti, vendar pa se to ne tiče kupca, ker le-ta hoče brezhiben stroj.

LUDVIK ŠNAJDER

Slovo v proizvodnji, z gradbišč pa še ne. Še bo služil v gradbeništvo dobro poznani žerjav X 1266 Y.

Kako premagati alkoholizem?

Mesec november je namenjen posebnim prizadevanjem pri preprečevanju in odpravljanju alkoholizma, te medicinsko-socialne bolezni, katera nam kaže, da se naš družbeni standard razvija tudi v napačno smer — v alkoholizem. Vse več je takih med nami, ki ne morejo živeti brez alkoholnega opoja. Tako se alkoholik uničuje sam, uničuje svojo družino in negativno vpliva na okolico v kateri dela in živi. Število alkoholikov narašča, vendar se le-ti znajo dostikrat zelo dobro prikrivati, predvsem zaradi družinskega in poslovnega ugleda. Sanacijo socialnih razmer in zdravljanje alkoholika pa ne velja odlagati, saj iz leta v leto umre vse več alkoholikov in vse več družin se pretvarja v razvaline. Najbolj so seveda prizadeti otroci.

Starši pod vplivom alkohola dostikrat zelo grobo ravnaajo z svojim naraščanjem. Iz spisa centra za socialno delo lahko preberemo tudi takšne primere:

— pred odhodom na večerno popivanje je oče preveč radovednega šoloobveznega sina »uspaval« z udarci. Sin nekaj dni ni mogel govoriti;

— s pretresom možganov in drugimi poškodbami je bila v klinični center pripeljana mladoletna hčer-

ka, ki je pijanemu očetu premalo solila kosilo;

— pred odhodom na zmenek uspava mati alkoholičarka svoja predšolska otroka s sesanjem žgane pijače;

— bolešno ljubosumen oče zaklene družino v stanovanje, ko pa se vrne iz popivanja, v pričo otrok razreže in rastrga ženino garderobo;

— zaradi napadalnega in grobega moža mora mati s šoloobveznima otrokoma velikokrat prenočiti izven domače hiše — pri sosedih ali v drvarnici.

Še bi lahko naštevali brezmejne in vsakodnevne krutosti alkoholizma. Nekateri od zgoraj omenjenih otrok zaradi zavrtnosti nikoli ne bodo razvili vseh svojih sposobnosti, nikoli ne bodo povsem svobodni in samostojni, kakršne želimo v naši samoupravni družbi, ali pa bodo zvesto posnemali svojega očeta alkoholika.

Zmotno je mišljenje in pričakovanje, da bo nevdružne alkoholne razmere mogoče sanirati z zakonskimi represalijami. Dejansko pa imamo veliko drugih možnosti za preprečevanje in odpravljanje alkoholizma. Vedno več je nezaposlenih alkoholikov, ki jih vzdržujejo starši, žene ali prijatelje. Nekateri pa leta in leta delajo za svoj alkoholni

opoj.

Brez vsakega dvoma je, da so temeljni nosilci boja proti alkoholizmu temeljne organizacije združenega dela in da imajo pomembno vlogo tudi pri organiziranju in izvajanju preventivne dejavnosti. Pri tem pa bi morale imeti aktivno usmerjevalno in povezovalno vlogo družbenopolitične organizacije in samoupravni organi, vendar so ponekod v delovnih organizacijah včasih do popivanja in alkoholizma pretirano strpni.

Svojci alkoholikov se pogosto pritožujejo, da so povsem brez moči, ker v alkoholikovi delovni organizaciji nočejo ničesar ukreniti. Zadojvni so, alkoholik da še kar v redu dela, morebitne izostanke pa opravičijo z dopustom.

Delovne organizacije trpijo veliko škodo zaradi alkoholizma njihovih delavcev. Alkoholizem negativno vpliva na produktivnost. Dokazano je, da že zelo majhne količine alkohola v krvi motijo refleksno reagiranje.

Vidne posledice alkoholizma med takimi člani kolektiva se kažejo kot zamujanje službe, predčasno odhajanje z dela, kratki dopusti, pogosti bolniški staleži, manjša zainteresiranost za delo, motnje v medseboj-

nih odnosih itd.

Za delovne organizacije je alkoholizem tako hud problem, da ga moramo reševati iz čisto humanih pa tudi ekonomskih razlogov. Delovne organizacije bi morale izoblikovati program boja proti alkoholizmu, ki bi moral temeljiti na naslednjih načelih:

a) vodstveni kadri bi morali biti seznanjeni s sodobnimi pogledi na alkoholizem,

b) obratne ambulante, zdravniki, medicinske sestre in socialni delavci delovnih organizacij, bi se morali v ustrezni instituciji usposobiti za skupinsko družinsko zdravljanje in prevzgojo alkoholikov,

c) skupinsko bi morali zdraviti vse alkoholike pri obratni ambulanti,

č) potrebno bi bilo ustanoviti klub zdravljenih alkoholikov, v delovni organizaciji, ki bi skupaj z ostalimi skrbel za prevzgojo alkoholikov. Brez vestnega sodelovanja temelje organizacije, alkoholikov praktično sploh ni mogoče uspešno zdraviti.

Prav zdaj smo v času gospodarske stabilizacije. Res bi bilo lepo, če bi ta stabilizacija najprej prizadela alkoholno potrošnjo.

C. PAVLIN

Razpis tečajev in seminarjev

Letošnji plan izobraževanja vsebuje naslednje izobraževalne akcije. Z njimi želimo ustvariti kompleksno planiranje funkcionalnega izobraževanja v letu 1981, posameznim delavcem pa omogočiti, da se pravočasno prijavijo v tečaje ali seminarje.

Pripravljalni seminarji in strokovni izpiti iz tehničnih strok

V sodelovanju z izpitnim odborom pri GZS bo v letu 1981 organiziranih 9 seminarjev za opravljanje strokovnih izpitov iz gradbene stroke in sicer:

1. seminar: od 19. 1. do 23. 1. 1981
2. seminar: od 23. 2. do 27. 2. 1981
3. seminar: od 30. 3. do 3. 4. 1981
4. seminar: od 13. 4. do 17. 4. 1981
5. seminar: od 25. 5. do 29. 5. 1981
6. seminar: od 21. 9. do 25. 9. 1981
7. seminar: od 19. 10. do 23. 10. 1981
8. seminar: od 16. 11. do 20. 11. 1981
9. seminar: od 14. 12. do 19. 12. 1981

Roki za seminarje so vsklajeni z **izpitnimi roki**, in sicer:

Prijave do	Klavzurna naloga	Ustni del
26. 12. 1980	17. 1. 1981	27.—29. 1. 1981
16. 1. 1981	31. 1. 1981	17.—19. 2. 1981
13. 2. 1981	28. 2. 1981	17.—19. 3. 1981
30. 3. 1981	11. 4. 1981	21.—23. 4. 1981
17. 4. 1981	9. 5. 1981	19.—21. 5. 1981
15. 5. 1981	6. 6. 1981	16.—18. 6. 1981
11. 9. 1981	26. 9. 1981	13.—15. 10. 1981
9. 10. 1981	24. 10. 1981	10.—12. 11. 1981
30. 10. 1981	14. 11. 1981	8.—10. 12. 1981

Izpit lahko opravljajo vsi diplomirani gradbeni inženirji in arhitekti z **2-letno prakso** in vsi gradbeni inženirji, arhitekti in gradbeni tehniki s **3-letno prakso**.

Izpitni roki za strokovne izpite elektrostroke

Prijave do	Oddaja pismene naloge na daljši rok	Klavzurna naloga	Ustni del
19. 12. 1980	6. 1. 1981	10. 1. 1981	20.—22. 1. 1981
6. 2. 1981	18. 2. 1981	21. 2. 1981	3.—5. 3. 1981
10. 4. 1981	22. 4. 1981	25. 4. 1981	12.—14. 5. 1981
4. 9. 1981	17. 9. 1981	19. 9. 1981	29. 9.—1. 10. 1981
6. 11. 1981	19. 11. 1981	21. 11. 1981	2.—4. 12. 1981

Izpitni roki za strokovne izpite strojne stroke

Prijave do	Oddaja pismene naloge na daljši rok	Klavzurna naloga	Ustni del
23. 1. 1981	7. 2. 1981	24.—26. 2. 1981	
6. 3. 1981	21. 3. 1981	7.—9. 4. 1981	
29. 5. 1981	13. 6. 1981	23.—25. 6. 1981	
25. 9. 1981	10. 10. 1981	20.—22. 10. 1981	
20. 11. 1981	5. 12. 1981	15.—17. 12. 1981	

Temeljni seminarji za pripravljanje kandidatov za obvezen strokovni izpit za registracijo zunanjetrgovinske dejavnosti

2.—14. marec v Radencih vsak dan dopoldne in popoldne (VEKŠ)
16. febr.—18. junij v Ljubljani 2 x tedensko popoldne (DUB. Kidrič)

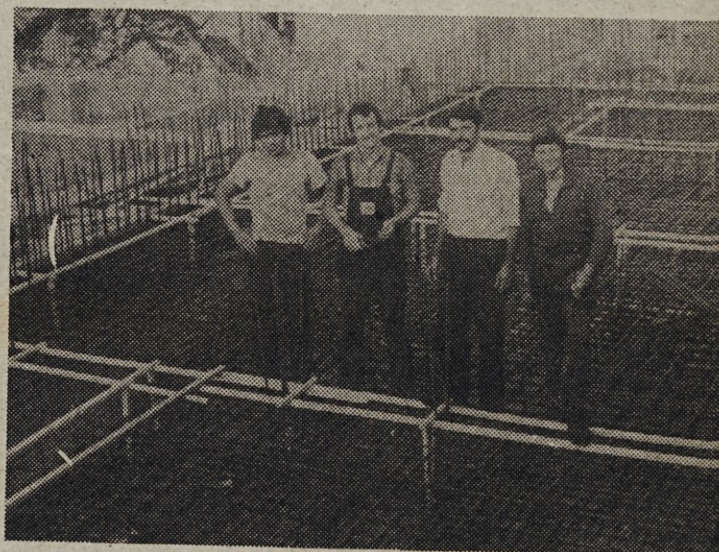
28. sept.—10. okt. v Portorožu vsak dan popoldne in dopoldne (VEKŠ)
5. okt.—30. dec. v Ljubljani 2 x tedensko popoldne (EF)

Poglobitev informiranosti strokovnih delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v mednarodnih ekonomskih odnosih (12 seminarjev). Obvezna stalna udeležba po odloku GZS zavse, kineposredno delajo v mednarodnih ekonomskih odnosih na tujem in doma v OZD.

od 20. do 28. 1. 1981	od 2. do 10. 6. 1981
od 3. do 11. 2. 1981	od 16. do 24. 6. 1981
od 17. do 25. 3. 1981	od 8. do 16. 9. 1981
od 7. do 15. 4. 1981	od 22. do 30. 9. 1981
od 21. do 29. 4. 1981	od 6. do 14. 10. 1981
od 5. do 13. 5. 1981	od 3. do 11. 11. 1981
	od 17. do 25. 11. 1981

Tečaji za KV, VK in PU delavce

1. KV ZIDAR: od 12. 1. 1981
od 6. 4. 1981
od 5. 10. 1981
2. KV TESAR: od 12. 1. 1981
od 6. 4. 1981
od 5. 10. 1981
3. KV ŽELEZOKRIVEC: od 13. 1. 1981
od 12. 1. 1981
od 9. 3. 1981
4. PU ZIDAR: od 12. 1. 1981
od 9. 3. 1981
od 3. 11. 1981

»Še malo in začeli bomo betonirati.«

4. PU TESAR: od 12. 1. 1981
od 9. 3. 1981
od 3. 11. 1981
6. PU ŽELEZOKRIVEC: predvidoma v mesecu marcu
7. SKUPINOVODJE: od 19. 1. 1981
8. GRADBENI MINERJI: od 9. 3. 1981
od 28. 9. 1981
januar, september 1981
9. GRADBENI LABORANTI: od 5. 1. 1981
10. TEŽKA GRADBENA MEHANIZACIJA: od 2. 3. 1981
od 7. 9. 1981
od 2. 11. 1981

11. INŠTRUKTORJI: od 6. 4. 1981
od 19. 10. 1981
12. VRTLJIVI STOLPNI ŽERJAVI: od 5. 1. 1981
13. AVTODVIGALA: od 2. 2. 1981
od 2. 3. 1981
14. MONTAŽA IN DEMONTAŽA ŽERJAVOV: od 2. 2. 1981
od 30. 3. 1981
od 5. 10. 1981
15. LAHKA GRADBENA MEHANIZACIJA: od 12. 1. 1981
16. TEČAJ ZA STROJNIKE BETONARN: od 18. 2. 1981
od 18. 3. 1981
od 15. 4. 1981

Šola za poslovodne kadre, Škofja Loka

V letu 1981 bo organiziranih 30 seminarjev (10 dnevnik) za poslovodne kadre. V lanskem letu je bil sprejet družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike, ki izadolžuje poslovodne kadre da se morajo v 4 letih obvezno vsaj enkrat udeležiti temeljnega seminarja.

Seminarji bodo:

- Januar: 5. 1.—16. 1., 12. 1.—23. 1. 1981
Februar: 9. 2.—13. 2. 1981
Marec: 2. 3.—13. 3. in 9. 3.—20. 3. 1981, 16. 3.—27. 3. 1981
April: 30. 3.—10. 4., 13. 4.—24. 4. 1981
Maj: 4. 5.—15. 5. 1981, 11. 5.—22. 5., 25. 5.—5. 6. 1981

V SPO posvečamo mnogo pozornosti požarni varnosti. Poklicni gasilci Senekovič razlaga uporabo in delovanje raznih gasilnih aparatov

- Junij: 1. 6.—12. 6., 8. 6.—19. 6. 1981
September: 21. 9.—2. 10. 1981
Oktober: 28. 9.—9. 10. 1981, 5. 10.—16. 10., 19. 10.—30. 10., 26. 10.—6. 11. 1981
November: 2. 11.—13. 11., 9. 11.—20. 11. 1981
December: 7. 12.—19. 12., ter 21. 12.—26. 12. 1981

Strokovni seminarji preko DGIT Zagreb

1. Mehanika sten in tunelogradnja 19. 1.—23. 1. 1981
2. Praktična geomehanika 26. 1.—30. 1. 1981

3. Temeljenje 2. 2.—6. 2. 1981
4. Prednapeti beton 2. 2.—6. 2. 1981
5. Gradnja cest I. 9. 2.—13. 2. 1981
6. Gradnja cest II. 9. 2.—13. 2. 1981
7. Merjenje deformacije in napenjanje na konstrukcijah 16. 2.—20. 2. 1981
8. Zaključna dela v gradbeništvu 23. 2.—27. 2. 1981
9. Aktualnosti o betonu 2. 3.—6. 3. 1981

V okviru Centra za izobraževanje bomo organizirali naslednje seminarje

1. Seminar o finančnem planiranju jan.—marec
2. Seminar o uporabi finančnih predpisov v gradbeništvu marec—april
3. Novi predpisi v gradbeništvu marec—april
4. Laboratorijske preiskave, sanacije in kontrola kvalitete betona datum ni določen
5. Opažni sistemi, specifičnosti in uporaba datum ni določen
6. Tehnologija podpiranja in opažanja datum ni določen
7. Operativno planiranje v okviru gospodarskega načrtovanja datum ni določen
8. Ugotavljanje in razporejanje dohodka v okviru SP 81—85 datum ni določen
9. Obligacijska razmerja (pogodbena določila itd.) datum ni določen
10. Primeri sistematične hevrstike za poslovno odločanje z vajami april
11. Konflikti v domovih učencev in reševanje le teh februar 1981
12. Pedagoško usposabljanje delavcev januar, junij

V okviru Centra za izobraževanje lahko organiziramo še naslednje seminarje (čas po dogovoru, če bo zadostno število prijav)

1. Upravljanje in vodenje v OZD, vloga in položaj poslovnih organov
2. Projektiranje organizacije v OZD
3. Načrtovanje delovnih ciljev
4. Planiranje in nadziranje proizvodnega procesa
5. Ekonomika za tehnični kader
6. Mrežno planiranje in vodenje projektov
7. Racionalno usmerjanje in odpiranje kadrov
8. Motnje v poslovanju OZD in konkretni ukrepi za odpravo teh motenj
9. Sistem informacij za poslovne delavce
10. Kritična analiza stroškov
11. Metode in tehnike poslovanja — I. in II.
12. Tehnično tehnološka informacija
13. Oblikovanje delovnih sistemov
14. Delitev OD po delu
15. Planiranje kadrov v OZD

Navedeni seminarji trajajo 2—3 dni ter bodo organizirani, če bo prijavljeno najmanj 20 udeležencev.

Poleg tega bo organiziranih še več seminarjev iz varstva pri delu, tečaj za skladiščnike, seminar za organizatorje informiranja po TOZD, tečaj za kadrovske delavce ter vrsto drugih seminarjev in tečajev.

Prijave sprejema KSS — Center za izobraževanje preko kadrovske službe TOZD.

Zadnji rok za prijave v razpisane tečaje in seminarje je 15. 2. 1981.

Lojze Cepuš

2. susret pjesnika i pisaca početnika-amatera

Savez kulturnih organizacija Slovenije je 15. decembra 1980. godine organizirao na Ravnama na Koroškem drugi susret pjesnika i pisaca početnika, predstavnika drugih naroda i narodnosti Jugoslavije, koji stalno ili privremeno borave u Sloveniji.

Na raspis se je prijavilo dvadesetpet autora, među kojima su bila dva radnika i tri učenika iz našeg poduzeća Gradisa: Milan Jovanović, Milenko Nikić, Stjepan Topolko, Ivica Mišković i Miladin Macanović. Ostali autori su bili iz drugih poduzeća i srednjih škola širom Slovenije.

Cvetka Završnik kao stručni saradnik i Mirko Angeli iz Željezare Ravne bili su među glavni organizatorima tog susreta, koji je bio dobro organiziran, a posebno je bilo pozitivno i pohvalno, što su svi prijavljeni autori prisustvovali susretu na Ravnama.

Vrijeme od 9.00 do 10.00 sati je bilo namijenjeno okupljanju i upoznavanju svih učenika. To je bilo u restoranu Nama. Zatim je slijedilo upoznavanje s programom i dodatne informacije o načinu rada na susretu. U vremenu od 10.00 do 12.30 posjetili smo Študijsku u knjižnicu, likovni salon i Radnički muzej, gdje smo čuli i vidjeli dosta dragocenog i zanimivog.

Rezervirano vrijeme za ručak je bilo od 12.30 do 13.30, a zatim je u salonu Študijske knjižnice za okruglim stolom bio razgovor autora sa organizatorima i članovima žirije.

Član Republičkog vijeća Saveza sindikata Slovenije, drug Daro Hvalica je sve prisutne pozdravio u zaželio, da se krug amatera pjesnika ubuduće i redovno sastaje, te da na ovakav i sličan način predstavljamo svoja djela.

Aleksandar Marodič, pisac — dramatik je kao član žirije pozitivno ocjenio poslana djela, ali je izrazio kritiku na račun pravopisa, narečja i mješanje slovenskog jezika s materinim jezikom.

Dotaknuo se je djela svih autora i pohvalio najbolje. Na kraju je zaželio, da što više pišemo, da mjenjamo teme, te da se više puta vraćamo na napisana djela, da ih dopunjavamo, slabo izbacimo, itd.

Petar Božič, poznati pisac je takođe izrazio zadovoljstvo s našim susretom i pozitivno ocjenio djela. Obćeao je da će najbolja objaviti u časopisu »Mentor«, te da i u buduću šaljem svoja djela za taj časopis.

Svi autori smo bili zadovoljni i izrazili smo želju za još organiziranim radom, zato smo izabrali šestočlanski odbor u sastavu: Ratomir Ilić — Željezara Ravne, Safet Bašić — Željezara Jesenice, Milenko Nikić

— GIP Gradis Ljubljana, Milan Grujić — Varnost Krānj, Ivica Mijić — ŽG Feršped Maribor i Jadranka Matić — ŠK Milana Jarca Novo mesto.

Članovi odbora su zaduženi, da u svojim mjestima boravka, radnim organizacijama, a posebno svojim, potraže i organiziraju sve one, koji pišu, a niso svoja djela objavljivali,

ŠKOLSKI DANI

Otvaram teška vrata važne ustanove, koja sam nekad otvarao bezbroj puta, da bih postao ovo što sam sada, jer osnova koju dobih bila je velika. Kraj časa, zvonce najavi odmor, trčkanje djece ubudi u meni prošle dane, to nisu obični dani, to su najljepši i najkraći dani, nekada dugi časovi.

Milenko Nikić

da organizuju litereame večeri, tako da na taj način povećamo brojno stanje, a s tim i veću mogućnost izbora djela za objavu u časopisima i za štampanje skupne knjige ili slično.

Oko 17.00 sati smo prisustvovali otvaranju književnog sajma, a zatim smo prešli u Titov dom, gdje je bila organizirana literarna večer. Odbrana djela su autori sami predstavili, a skupina »Bratstvo« iz Željezare

JESEN

Tiho i nečujno se došuljala, kroz krošnje drveća. Lišće je počelo da žuti i opada, a priroda se priprema na zimski san.

Lastovice se spremaju za odlazak — u toplije krajeve. A čvorci se skupljaju u jato, i tužno cvrkuću u gustoj magli.

Šume su ostale bez lišća, a na poljima i livadama zavlada je tišina i pao je prvi snijeg.

Stjepan Topolko

Na literarnoj večeri smo bili zadovoljni i izvodjači kao i gledaoci

Ručak nam je dao novu kondiciju za sledeće tečke programa

Ravne je odpjevala nekoliko pjesama, te izvela splet kola i plesova iz naše domovine.

Gledaoci — domaćini, stari i mladi, svi su bili zadovoljni i svaki nastup su burno pozdravili aplaudom.

Na kraju smo se svi okupili u Domu železjarjev na zajedničkoj večeri, nazdravili smo i poželjeli uspjeh u budućem radu i pisanju.

Tako smo se razišli, sa željom, da se ponovo sastanemo sa novim dje-
lima i željama.

Ovim člankom vas ne želim samo obavijestiti kako je bilo na II. susretu pjesnika — amatera, nego vas želim podstaći, da počnete pisati, a naročito pozivam one koji već pišu, da nam se pridruže, što prije da se odazovu, jer pisanje je nešto veliko za čovjeka i za njegov narod. Želim da nas na III. susretu bude još više iz Gradisa.

MILENKO NIKIĆ

ATOMSKO DOBA

Bacamo ugasle oči po pustoši betona. Naši oblici ginu u ovoj eri atoma. A mi se tješimo u očaju, da još postoji zeleni život.

Miladin Macanović

ČREZ MEGLU

Još čujem čez meglu korake, Idu, idu, a onda najemput — ih ni.

Još čujem čez meglu korake, Poznato škripljeju čizme... jesi to, mrti ti?

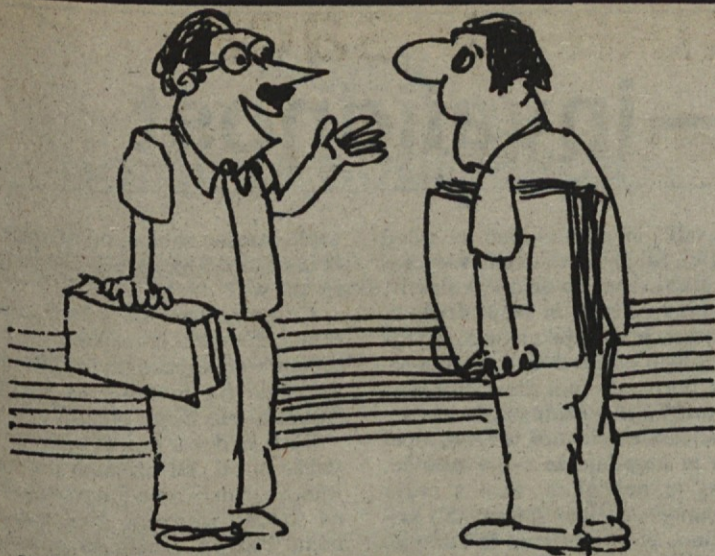
A onda opet sve muči v meglu oblečeno, vse je živo v kute zavlečeno i spi

A tebe ni, tebe ni. Ne čujem više ni korake... čez meglu još samo veter šumi, šumi.

Ivica Mišković

Iz vojske nam pišejo

Vojak Kokot Josip, ki služi redni kadrovski rok v Novem mestu pozdravlja vse Gradisovce posebno pa člane TOZD Gradbene enote Maribor, gradbišče osnovne šole Pobrežje. Pozdrave pošilja tudi Kokot Ivanu, Kokot Branku, Potisk Petru, Kokot Martinu, Rogač Francu itd.

— U PRODUKTIVNOSTI SMO POSTIGLI SVETSKI NIVO!!
 — A U CENI?
 — E, TU SMO IH I PRESTIGLI!!

KA UDRUŽENOM RADU

Jedinstveno uređivanje svih odnosa i elemenata u oblasti društvenog sistema informisanja — osnovna je namera Zakona o osnovama društvenog sistema informisanja i informativnog sistema federacije, koji će biti usvojen na jednoj od narednih sednica Saveznog veća Skupštine SFRJ. Ovaj zakon, koji se sada nalazi u fazi nacrtu, objedinjava načine prikupljanja, obrade, čuvanja, iskazivanja i prenosa podataka i informacija potrebnih za rad; odlučivanje i planiranje u svim sredinama — od opština do federacije. U tome ovaj zakon polazi od ustavnog prava radnih ljudi i građana, delegata u samoupravnim organizacijama i zajednicama i u organima i organizacijama društveno-političkih zajednica, na istinite, potpune, blagovremene i razumljive podatke i informacije.

Sadašnje stanje u oblasti društvenog informisanja i pored postignutih rezultata nedovoljno prati potrebe udruženog rada i delegatskog sistema. Društveni sistem informisanja i dalje se najčešće javlja kao »opsluživanje« upravnih organa društveno-političkih zajednica, izvršnih organa društveno-političkih organizacija i poslovnih struktura u udruženom radu. Zanemarena je ona uloga sistema društvenog informisanja koja se ispoljava u zadovoljavanju potrebnih radnih ljudi, samoupravne radničke kontrole, delegacija i društveno-političkih organizacija u samoupravnim organizacijama i zajednicama. Drugim rečima, odnosi u društvenom informisanju nisu u dovoljnoj meri zasnovani na samoupravnim osnovama.

Usklađeni programi evidentiranja, prikupljanja, obrade i iskazivanja podataka, koji čine zajedničke osnove društvenog sistema informisanja samo su delimično uređeni. Uz to, nedostaju i savremena sredstva za automatsku obradu podataka, a i

tamo gde postoje, oprema je neujednačena i nabavljena neplanski i bez dogovaranja. Tako danas imamo oko 35 različitih kompjuterskih sistema koji služe za prikupljanje i obradu podataka. Neorganizovanost u ovoj oblasti dovodi do toga da se isti podaci sakupljaju na više mesta. To dupliranje, tripliranje (pa čak i više od toga) kapaciteta, naravno, nepotrebno povećava troškove izgradnje informativnog sistema. Imajući sve ovo u vidu, neosporna je vrednost zakona kojim će se obezbediti izgradnja, razvoj i funkcionisanje društvenog sistema informisanja. Jer, njime bi trebalo da se obezbedi podruštvljavanje informisanja, samoupravna transformacija specijalizovanih i drugih informativnih službi, kao i usklađenost, efikasnost i racionalnost u prikupljanju, obradi, iskazivanju i čuvanju podataka i i formacija.

U zakon, čije se donošenje uskoro očekuje, ugrađeno je i načelo javnosti i dostupnosti podataka radnicima i drugim radnim ljudima i građanima, čime se želi obezbediti ostvarenje njihovih ustavnih prava, kao i javnost rada svih organa vlasti i samoupravljanja. Za tajne podatke se propisuje način njihovog korišćenja, čime se društvo štiti od mogućih pojava zatvaranja podataka radi njihovog korišćenja za lične, grupne i uže interese, a na račun opštih društvenih interesa radnika u udruženom radu. Za takve i slične slučajeve ovaj zakon sadrži i kaznene odredbe.

Još jedna važna karakteristika ovog zakona jeste da on ne uređuje celokupnu materiju iz ove oblasti, već ostavlja širok prostor za samoupravno regulisanje odnosa u oblasti društvenog informisanja u druženom radu, kao i za regulisanje tih odnosa u republikama, pokrajinama i opštinama.

Ž. C.

Crveni krst — svuda

Crveni krst — svuda: to je krilatica kojom se ove godine obeležava 8. maj — Medjunarodni dan te humanitarne organizacije.

Osmi maj 1828. godine — datum je rođenja švajcarskog građanina Anri Dinana (Henry Dunant), začetnika ove organizacije. Andri Dinana je, naime, u bici na Solferinu, u Lombardiji (severna Italija) suočen na bojnopolju sa oko 40 hiljada ranjenih i mrtvih ratnika, prvi počeo uz pomoć okolnih seljaka, da pomaže ljudima — bez obzira na uniformu, bez obzira na ratno pripadništvo, sem onog zajedničkog — stradalničkog. Tako se zametnula ideja o stvaranju ove velike i moćne organizacije koja danas broji u svetu preko 220 miliona članova...

Ovogodišnja parola — Crveni krst svuda — protegnula se u našoj zemlji i na celu Nedelju Crvenog krsta koja će trajati od 1. do 9. maja. Tim povodom, aktivnosti će biti usredsređene na povećanje broja članova te organizacije kojih danas ima oko osam miliona i petsto hiljada. U isti mah, svuda gde još ne postoje organizacije Crvenog krsta — u mesnim zajednicama, u školama i drugim obrazovnim ustanovama kao i u organizacijama udruženog rada — pristupiće se njihovom formiranju.

Crveni krst Jugoslavije nastoji, takodje, da poveća broj stalnih dobrovoljnih davalaca krvi. Istina, po-

stredstvom ove organizacije svake godine dobrovoljno krv daje oko 600 hiljada građana. Medjutim, realni su izgledi, kažu u Crvenom krstu Jugoslavije, da se na ovom izuzetno humanom opredeljenju — dobrovoljnom davanju krvi — okupi najmanje milion naših građana.

Višemilionsko članstvo Crvenog krsta Jugoslavije angažovano je, takodje, u osposobljavanju pružanja pomoći u elementarnim nesrećama, što je nebrojeno puta i konkretno potvrđeno. Najnoviji primer odnosi se na Crnu Goru koju je pre godinu dana zadesio katastrofalan zemljotres. Tako, Crveni krst Jugoslavije u saradnji sa republičkim i pokrajinskim organizacijama kao i međunarodnim organizacijama Crvenog krsta i Crvenog polumeseca upravo ostvaruje program izgradnje 20 domova i jednog velikog skladišta u toj republici.

Crveni krst je angažovan i u okupljanju većeg broja građana spremnih da pruže pomoć drugima — ostarelim, bolesnim, usamljenim itd. U toku je na primer konkretna rasprava — o proširenju mreže kućne nege obolelih i ostarelih. To je, kažu u Crvenom krstu, sastavni deo delovanja ove organizacije u sklopu zdravstvene i socijalne zaštite građana i njene etičke i humanitarne funkcije.

K. J.

Kako će se birati delegati

Treći kongres samoupravljača Jugoslavije održaće se 16., 17. i 18. juna u »Sava centru« u Beogradu, uz učešće 1.804 delegata i gosta. Odluku o tome doneo je Odbor za saziv i pripreme Trećeg kongresa samoupravljača koji je nedavno i razmotrio dosadašnji tok priprema i naredne zadatke i usvojio uputstvo za izbor delegata. Uputstvom je kao krajnji rok za izbor delegata utvrđen 15. april.

U uputstvima za izbor delegata naglašava se da sastav delegata na Kongresu mora da odrazi sve oblike samoupravnog organizovanja i odlučivanja. Jedan delegat biraće se na 4.000 zaposlenih što znači da će ih po tom osnovu biti oko 1.400. Oni će biti izabrani u organizacijama udruženog rada u privredi i van nje, kao i u drugim oblicima samoupravnog organizovanja i odlučivanja. Republike i pokrajine biraju svoje delegacije od po 20 članova, dakle, ukupno 160, a aktivna lica u JNA biće zastupljena sa 10 delegata.

U radu Kongresa učestvovalaće i 43 delegata naših radnika na privremenom radu u inostranstvu, a 7 delegata imaću i radnici iz delova naših organizacija udruženog rada koji izvode radove van naše zemlje. Sva prava delegata na Kongresu imaju članovi Odbora za saziv i pripreme,

njih 104 ukupno, a kao gosti, Kongresu će prisustvovati 80 veterana radničkog i sindikalnog pokreta, odnosno po 10 iz svake republike i pokrajine.

Strukturu delegata utvrdiće republički, odnosno pokrajinski odbori za pripremu Kongresa, vodeći računa o strukturi za zaposlenih. Među izabranim delegatima treba da bude i predstavnik mesnih zajednica, udruženih zemljoradnika, učenika i studenata, uz odgovarajuću zastupljenost žena i omladine. Delegate treba kandidovati neposredno na zborovima radnika u aktivno učešće društveno-političkih organizacija.

Za delegate treba birati najbolje radnike, novatore i racionalizatore, samoupravljače koji se stalno potvrdjuju kao dosledni borci za razvoj socijalističkih samoupravnih odnosa. Treba, uz to, voditi računa da budu izabrani delegati koji će svojim samoupravnim iskustvom, znanjem i idejno-političkim opredeljenjem najviše doprineti da Kongres sa uspehom obavi postavljene zadatke.

Izbor delegata za Kongres obaviće se tajnim glasanjem na sednicama radničkih saveta, saveta zajednica, ili drugih izbornih tela koja odrede republički i pokrajinski odbori.

V. R.

Človek — delo — invalidnost

Delo praviloma štejejo za človekovo dejavnost, ki je namenjena izpolnjevanju postavljenih naloge. Kljub obdobju vse večje mehaniziranosti, še vedno ni strojev za razna težka dela, ki jih mora upravljati naš fizični delavec.

Res je, da delo vzgaja človeka, mu krepi dušo in telo — a pretirano delo človeka tudi prehitro uniči.

Predstavljam primer človeka, ki je živel le za delo in kolektiv. Opravljal preko 30 let najtežja fizična dela. Bil je vsa leta prvi član v verigi, pri obnovi domovine, do pred leti, ko je naenkrat omagal. Zdravniki niso vedeli, kam z njim — taval je od komisije do komisije. Naenkrat je bil odveč, za upokožitev je premlad, za delo pa nesposoben — izčrpan.

Zaradi prevelike administracije je ostal kar 6 mesecev brez dohodkov — kako bi živel če ne bi imel kaj prihrankov.

Sedaj je končno v invalidski upokojitvi, kjer bomo skoraj vsi gradbeni delavci.

Še vedno pa se ne more sprijazniti z dejstvom, da je prost in nepotreben. Zjutraj zgodaj vstaja — si ogleduje gradbišča, na katerih je še pred kratkim delal s sodelavci. Težko mu je pri srcu, ne prestar pa nekorišten, a kaj si more, svoje nekoč zdravo telo je prehitro utrudil in izčrpal. Bil je odličan delavec, z dušo in telesom pri delu in kolektivu. Delal je od jutra do večera, v vodi — blatu, mrazu in vročini, ničesar mu ni bilo pretežko. Vsi so ga imeli radi,

ga hvalili in predstavljali za zgled drugim. Bil je vedno tiho in vse ubogal, mislil samo na delo in kolektiv, pozabljal pa nase in svojo družino.

Zarana je odhajal na delo, se vračal izčrpan pozno domov. Izčrpanosti je botrovala tudi slaba prehrana na gradbiščih — hladna malica za celodnevno delo. Izgubil je ženo, topel dom in nazadnje še svoje zdravje. Sedaj je nebogljen, tava s svojo skromno — veliko premajhno pokojnino, za vloženi trud in zdravje. Premišlja kako preživi mesec. Zapusčajo ga noge in pravi kako bo, ko ne bom mogel več hoditi. Kaj mu sedaj pomagajo medalje za delo, ko je človek uničen in si nemore ničesar več sam pomagati. Kljub temu je hvaležen kolektivu, da mu nudi

toplo samsko sobico, saj drugače ne bi imel kam. Tale človek si je zaslužil še kaj več!

Če pomislimo, da v tem hitrem tempu življenja postajamo vse bolj sebični — nehumani in kaj hitro pozabljamo na tovariše, ki še pred časom nismo mogli brez njih.

Bolj so delali kot delamo mi in slabše živeli. Mi uživamo presežke njihovega dela, zato jim pomagajmo na solidno starostno življenje, saj bomo tudi mi kmalu na njihovem mestu.

Premalo storimo, če jih povabimo le ob naših jubilejih, dajmo jim še kaj več, vsaj toplo besedo in delček družabnosti.

LUDVIK RUDOLF

DOBRO JUTRO TI ŽELIM — TUDI TU SE ZAČENJA KULTURA

Začeli smo z novim letom. Že prej smo pripravili plane in trudili se bomo, da jih bomo uresničevali, kakor bomo najboljše mogli in znali. V naših načrtih je (bolj nazadnje) omenjena tudi kulturna dejavnost delavcev. Določbe o kulturni dejavnosti so zapisane tudi v sporazumu o temeljih plana DO Gradisa za obdobje 1981—1985. Ob kasnejših natančnejših opredelitvah kulturne dejavnosti v srednjeročnem planu in v vsakoletnih gospodarskih načrtih, so vse te formulacije zadostne. Tako smo zapisali. Kako pa delamo?

Vse prevečkrat ostajamo, kot še marsikje, ne samo pri kulturi, le pri zapisanem. Načrte torej imamo. Toda edino ljudje so tisti, ki stvari spreminjajo. Delo bi bilo veliko lažje in predvsem uspešnejše, če bi drugače mislili in boljše hoteli mi vsi. Če bi bilo hotenje za izboljšanjem pri vseh, tudi pri vplivnejših sodelavcih, bi uspehi redkeje izostal. To pa pomeni, da bi se najprej moralo spremeniti naše mišljenje.

Upoštevati moramo torej najširše pojmovanje kulture. Kultura za nas ni le kulturni dogodek, s katerim počastimo pomembne praznike, ampak sestavina življenja in dela človeka. Ljudje — organizatorji kulture, ki pri nas v Gradisu to čisto volontersko delajo, pa niso le posredovalci za nabavo vstopnic in občasnno organiziranje kulturnih prireditelj, ampak so poleg dela, za katerega dobivajo osebni dohodek, tudi

družbenopolitični delavci, ki s svojim rednim, načrtnim in odgovornim delom skrbijo za stalen razvoj kulture v tozd in v delovni organizaciji. Kultura je nepogrešljiv del človekovega dela in bivanja, je pogoj za kakovostnejše samoupravne odločitve, je pot in cilj za boljšega človeka in boljšo družbo. Če bomo torej boljše hoteli vsi, če se bomo vsi trudili za lepše delovno okolje, če se bomo zavedali, da so tudi vse vodovodne pipe, pod katerimi si v službi umivamo roke, naša last (svoje stvari pa imamo radi in jih zatorej čuvamo), če ne bomo tam, kjer s sotovariši po delu tudi počivamo, vsega razbili in hodili s čevlji v posteljo. Če nam ob jutranjem srečanju kdaj pa kdaj ne bo težko reči »dobro jutro« tudi tistim, za katere se nam zdi, da so manj pomembni od nas in zatorej menimo, da so nas v vsakem primeru dolžni pozdraviti. Če se bomo skratka lepo in tovariško vedli drug do drugega in do vsega, kar je naše. Našega pa je veliko. Tudi delovni čas je naš, zato smo zanj tudi mi odgovorni, kako ga bomo izpolnili. Če bo dodobra napolnjen s koristen delom, bo ob ugotavljanju rezultatov, ostalo prav gotovo tudi kaj več za izpolnjevanje in bogatenje kulturnega življenja v naših delovnih sredinah. Tako bomo lahko vse, kar imamo lepo zapisano in urejeno na papirju, tudi boljše uresničevali.

Ko človek takole razmišlja, spremlja in opazuje ves ta naš odnos

in vso to nemalokrat tudi omalovažujoče dogajanje okoli sebe in v okviru velikega Gradisa, skoraj ne more oporekati resnici pregovora, ki

pravi, da je kultura tisto, kar ostane, ko pozabimo vse, česar smo se naučili.

IVANKA GOLOB

Andreju v slovo

Vse delavce našega TOZD je pretresla vest, da je umrl dolgoletni sodelavec **ANDREJ ŽIDAN**.

V Gradisu se je zaposlil v prvih letih po osvoboditvi in delal pri izgradnji naše težke industrije v Litostroju. Po formiranju naše enote v Zalogu, se je vključil v nova gradbena dela na tem območju, pozneje po potrebi spet v Ljubljani.

Bil je vedno pojem skromnega, discipliniranega in zanesljivega delavca, pri katerem ni bilo zamujanja ali raznih izostankov. Delo v podjetju mu je bilo vedno najvažnejše.

Za njim bo ostala nenadomestljiva praznina v krogu njegovih sodelavcev, posebno pa med domačimi, ker jim ne bo nihče mogel nadomestiti skrbnega moža in očeta.

V TOZD Ljubljana-okolica se ga bomo spominjali kot dobrega delavca in tovariša, ter ga ohranili v trajnem spominu.

Andrej Židan

Obisk

bolnega sodelavca

Pred kratkim smo obiskali družino Krecenbaher. Srečanje je bilo malce pozno, vendar nadvse prijetno.

Še posebej zato, kot so nam sami rekli, ker je takih obiskov premalo. Čeprav je bil Mirko dolgoletni član kolektiva Gradis TOZD SPO.

Štiri leta so že minila, odkar ga je kruta bolezen priklenila na posteljo. Zato smatram, da je Novo leto ravno pravi čas, da se spomnimo tudi teh tovarišev.

To je velika moralna opora, ki bolniku veliko pomeni. V spomin in obenem hvaležnost se je tudi z nami fotografiral.

Kolektivno Gradis še posebej TOZD SPO, pa je zaželel srečno, zdravo in uspešno polno 1981. leto.

LEOPOLD ROJS

Kako delamo in živimo v Iraku

Tu na gradbišču v Iraku skušamo organizirati delo in življenje da nam je lepo. Do sedaj nam tudi uspeva. Bivamo v naselju ki ga je postavil naš TOZD Škofja Loka. Bivalni prostori so dobro opremljeni. Vsaka soba ima klima naprave.

Hranimo se v restavraciji ki je v sklopu naselja. Sedanji štirje obroki hrane pripravljeni na domači način tekne tudi največjemu izbiracu.

Za gurmane je poskrbljeno z dodatki kot so mleko, konzerve, jajčeka, marmelada, sir in puter.

Na gradbišču imamo OOZS in OOKZ ter ostale prateče komisije. Dan republike smo proslavili s skromno zakusko, kulturnim sporedom in športnim tekmovanjem.

Pri izbiri kandidatov za delo v Komisijah smo vodili sezname, da smo izbrali prave člane, ki bodo za-

stopali naše interese, zastopnost članov je od vseh sodelujočih TOZD.

In kako preživimo prosti čas?

Ob delavnikih je prostega časa malo, tako da si vsak poišče zabavo na svoj način, ob knjigi, časopisu, šahu, športu ali kartah.

Ob petkih organiziramo odhode v mesto, obiskujemo muzeje in ostale kulturno-zgodovinske spomenike. Seveda je v program vključen znameniti Babilon.

Nekoliko težav imamo z osebno pošto in dobivanjem novih, kar skušamo urediti v okviru možnosti.

Med delavci vlada dobro razpoloženje in tovarištvo. Tudi storilnost je temu primerna.

Lep pozdrav iz Iraka.

MILENKO STANKOVIĆ

MEDNARODNO LETO INVALIDOV

Človek človeku — človek

Večja skrb za invalide v Gradisu. Imamo 164 delovnih invalidov. Tudi invalidi si želijo enakovrednih odnosov. Socialna služba v akciji

V mednarodnem letu invalidov bo tudi naša socialna služba posvetila še več pozornosti delovnim invalidom Gradisa in izboljševanju preventive.

Iz Analize KSS je razvidno, da imamo v Gradisu 164 delovnih invalidov. Pri prizadevanjih za dvig materialne blaginje dostikrat radi pozabljamo na sočasno aktivno razvijanje kvalitetnejših enakopravnih medčloveških odnosov, kar še posebno velja za odnos do delovnih invalidov, oziroma delavcev, ki so tako ali drugače postali nezmožni za opravljanje svojega poklica. »Človek, človeku, človek« — te besede

preradi preslišimo, kadar teče beseda o zaposlovanju delavca, ki se je ponesrečil na delovnem mestu ali zbolel za poklicno boleznijo, kar v gradbeništvu ni redek primer. To nam potrjuje tudi dejstvo, da znaša 11-letno povprečje deleža invalidskih upokojitev v Sloveniji 41,7% v industriji in rudarstvu 44,3%, v gradbeništvu SRS 55,4%. Zadnje dve leti sicer opažamo trend upadanja, toda odstotek invalidskih upokojencev gradbincev 47%, je še vedno visok. Od 164 delovnih invalidov v Gradisu je 126 delavcem priznana III. kategorija, 21 jih ima pravico do poklicne rehabilitacije,

11 delavcem pa II. kategorije, 6 pa je že priznana invalidnina zaradi hujših telesnih poškodb. Število invalidov je seveda večje, ker tu niso upoštevani delavci, ki so zaradi invalidnosti odšli predčasno v pokoj (v letu 1979—47). Nekateri pa tudi sami ne želijo, da se jih vodi kot invalide, ker je še vse preveč prisotna miselnost (žal tudi pri nekaterih poslovodnih kadrih) češ, invalide pa že ne bomo zaposlovali.

Ob takih in podobnih primerih je prav, da se tudi zamislimo nad lastnimi odnosi do sodelavcev ter se vprašajmo ali smo pripravljeni napraviti korak zblizovanja za medse-

bojno sporazumevanje. Naša samoupravna socialistična družba omogoča vsem (tudi invalidom) enakopravno in tvorno sodelovanje na vseh področjih. Kako bo pa to uresničeno pa je odvisno od nas samih, oziroma kvalitete naših medsebojnih odnosov.

Socialna služba DO je v letu 1981 sprjela obširen program dela za še uspešnejše vključevanje invalidov v proizvodni proces. Skupno za službo varstva pri delu pa bo dosledno izvajal vse varnostne in preventivne ukrepe, da bo delovnih invalidov čim manj!

Lojze Cepuš

Hud mraz in sneg ovirata tesarje pri svojem delu

Naš stalni sodelavec, tov. Vestničar — kljub hudemu mrazu ni klonil — zakličil je halo mehaničnih delavnic za Avtoprevoz Dravograd

Rad sem imel Gradis in živel sem zanj

Ko sem prejel prvič po dobrih šestih letih in pol Gradisov vestnik, sem se vprašal, le kdo se je spomnil name. Hotel sem se zahvaliti, a pisanje mi ni šlo od rok. Sedaj pa, ko sem prejel še čudovito darilo Tristo narodnih, za katero se iskreno zahvaljujem, se čutim dolžnega, da napišem nekaj svojih misli.

Verjetno me je presunil tudi zadnji odstavek vašega spretnega pisma, s katerim mi pošiljate imenovano knjižico. Lepo se sliši, ko bereš ta odstavek: »Z zavestjo, da si tudi ti prispeval k današnjim dosežkom k razvoju Gradisa...«. Res je, rad sem imel Gradis — verjetno prerad. Živel sem zanj, kar sem čestokrat slisal dobronamerno, pa tudi očitek.

Vedno sem bil pripravljen ustreči potrebam podjetja in čestokrat »odrinil« družino na drugo mesto. Bil sem pionir v Bosni, bil sem dolgo v Črni gori, v Makedoniji, pa v Ravnah, Kopru, avtocesti in še in še. Mi ni žal,

nisem sentimentalni in najmanj ne iščem kakšnega zadoščenja. Rad bi pa omenil nekaj drugega. Z malo izjemo, sem se udeleževal tudi na vseh drugih področjih. Bil sem več let sekretar keglaškega kluba, aktiven tekmovalec pa že od samega začetka. Bil sem član in odbornik pevskega zbora od začetka do konca. Bil sem večkrat »funkcionar« sindikata, DS in raznih dejavnosti.

Težko je razumeti, da te tako hitro pozabijo. Izjema je bilo prvo leto po mojem odhodu v pokoj. Takrat sem dobil vabilo sindikalne podružnice, naj se pridružim v izletu. Odzval sem se z veseljem. Šli smo v Italijo v Rim.

Potem pa vse tiho je bilo.«

Ne, nekaj je ostalo! Vsako leto sem dobil vabilo na »snobovsko večerjo« v hotel Slon, kjer se nihče ne zmeni za upokojenca. Hvala za take večerje! Ljubši mi je sendvič v bifeju v družbi do-

brega prijatelja! Še iskrenejša, hvala za nenaslovljeno in nepodpisano vabilo za v »Disco klub« letos! Kako cenjena je takšna skrb za nekdanjega zvestega člana vašega kolektiva, se je pokazalo prav na tej »proslavi«. Zbrali smo se, kar trije upokojenec in slučajno sedli vsi k eni mizi. Kmalu, ko smo se vsedli, me je vprašal eden in drugi, kakšno imam vabilo. Sram me je bilo pokazati »tiskovino«, a smo hkrati ugotovili, da smo vsi enako vredni.

Ne krivim mladih, ki so nas zamenjali. Žal ne vedo, kako smo začeli Gradis. Oni ne vedo, da so bile naše mize »tesarske« in stoli klop. Postelja pograd in krožnik aluminijast in da smo nosili žlice v žepu. Pa tudi tega ne, da smo delali po 12 in tudi 16 ur dnevno in, da nismo vprašali za nadure. Tudi ne vedo, da smo zapustili dom, družino in prijatelje in se potepli po vsej zemlji, kjer ni bilo nedelj in tudi praznikov je bilo malo. Naše veselje pa je bilo, če je bil naš trud poplačan z uspehom pri delu in, če smo ustvarili tisto kar smo bili zadržani. Bolj se čudim starejšim članom, ki so še v kolektivu in ki se tudi še spominjajo kako je bilo v še nedavni preteklosti. Čeprav se dobro in dokaj hitro tudi ti »stari« umikajo mladini, pa jih je še vedno toliko, da bi mlajši rod osveščali, kako smo jim »stari« posilali in, da bi znali ceniti pridobitve, ki so jih nasledili. Dostikrat smo govorili o »minulem delu«.

Mislim, da Gradis še ni položil izpita. Mnogo je že podjetij in ustanov, ki znajo povsem drugače živeti s svojimi upokojenci in le malo je takih, ki še mislijo kot Gradisovci, (k sreči ne vsi TOZD-i) da je z eno večerjo v letu poplačano njegovo minulo delo!

Ne mislim dajati nasvetov — v pomislek pa le tole: Kaj pa če bi upokojenec sklicali skupaj same, ako že ni zamujeno? Pa brez »ceremonij« in pladnjev z dragimi pijačami in »metuljčki«.

BRUNO WABRA

OPOMBA UREDNIŠTVA DRAGI TOVARIŠI VABRA!

Vesel sem bil Tvojega pisma, čeprav je precej kritično. Žal je res tako, prehitro pozabljamo na tiste, ki so s svojim minulim delom pomagali ustvarjati to kar danes imamo. Toda čas je neusmiljen in te priganja na vsak korak. Delo, konference, sestanki, tako gre dan za dnem. Želimo ustvariti čim več, da bi nam kljub nujnim stabilizacijskim ukrepom bilo še lepše. In med to lepo naj bi spadala tudi naša srečanja z upokojenci, ki naj bi jih bilo v bodoče več in bolj prijetnih. Generacije se menjajo, toda izvršeno delo ostane, to pa je hkrati tudi notranje zadovoljstvo vsakega posameznika.

LOJZE CEPUŠ

Udarnik Niko Brajko

OOZSMS TOZD GE Ljubljana-okolica se je ob koncu leta spomnila vseh tistih brigadirjev na MDA, ki so jih uspešno zastopali v imenu GRADIS-a TOZD GE Ljubljana-okolica MDA 80.

Vsakoletne delovne akcije, interne, občinske, republiške, zvezne so del delovanja OOZSMS. Na podlagi internih delovnih akcij po naših gradbiščih v Ljubljani in Novem mestu smo izbrali nekaj boljših brigadirjev, ki so nas zastopali na MDA v Titogradu, na Jančah in v Bohinju. Del teh vtisov so zabeležili trije brigadirji Niko BRAJKO (udarnik), Savo KARIŠIK (pohvala), Zdenko MUCIĆ (pohvala) z MDA Bohinj 80, ki je trajala 20 dni v mesecu septembru:

»Pošli smo u Bohinj na radnu akciju, da bi izrazili koliko volimo svoju domovinu, i našeg voljenog druga Tita.

Kad smo stigli u naselje bilo je zabavno. Muzika nas je dočekala, i brigadiri iz prvišnje izmjene. I tako je počelo da se razvija drugarstvo i prijateljstvo med brigadirima i brigadiricama.

Drugi dan je bio malo naporniji od prvog, radili smo po 10 sati na radni dan. Po dolasku sa trase u naselje smo organizirali brigadirsko večje, bilo je raznih skečeva, pjesma, muzika, i kola razna su se igrala. Naslednji danovi postajali su sve teži za rad na trasi, posao se je sporo odvijao jer je bilo dosta

kamena najtvrdže stopnje (6). Pa je ga trebalo bušiti in minirati.

Nasuprot tome je med brigadirima vladalo vedro razpoloženje, i želja da se što više izkopa. Konačno je došao petak, jedan od najljepših dana u našem brigadirskom životu, to večje su nam došle u posjetu mlade djevojke iz plesnog društva Bled. Ali svemu mora doći kraj pa i u Bohinju na radnoj akciji. Nasuprot završetku radne akcije mi brigadirima smo još više bili veseliji i nismo znali za predah stalno smo radili.

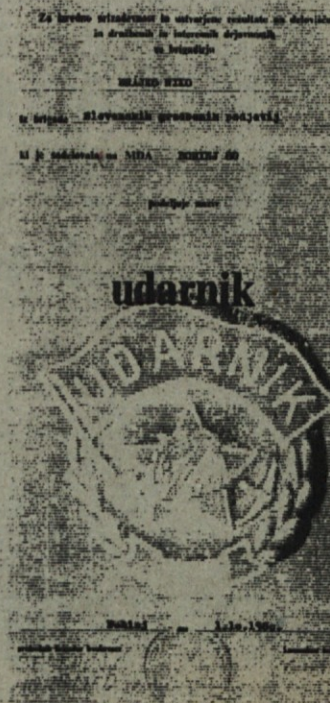
Za taj trud i požrtvovalnost dobili smo zaslužena priznanja kao najbolja brigada u Bohinju. Pjesma nam je uvijek bila najmilija. Širila se od naselja do trase i od trase do naselja. I došao je zadnji dan, taj dan smo radili za alat koji smo slomili u toku radne akcije. Podjelili su nam priznanja i svaki je otišao svojoj kući da ispriča svojim drugovima kako mu je bilo na radnoj akciji.

To je bio kratak opis na ORA »BOHINJ« 80. Drugarski pozdrav od učesnika na ORA »BOHINJ« 80.

Ob upoštevanju brigadirjev MDA Janče 80 Josip ZELIĆ (udarnik) in MDA Titograd (Muhamet SALEŠEVIĆ — pohvala) je to lepa vzpodbuda našim brigadirjem, da se še naprej angaži-

rajo v delu OOZSMS, posebno sedaj ko sprejemamo plan dela in akcij v letu 1981.

Tomaž inž. ZUPANČIĆ

Tradicija se nadaljuje

Predstavniki 1. inženirske brigade VII. korpusa NOV v Gradisu

Delavski svet naše delovne organizacije je 7. junija 1977 prevzel pokroviteljstvo nad 1. inženirsko brigado VII. korpusa NOV in POJ, katera je na osvobojenem ozemlju Bele Krajine, Dolenjske in Notranjske gradila potrebne objekte. Po osvoboditvi je brigada gradila cestne in železniške objekte v raznih krajih Slovenije. Po kapitulaciji Nemčije je vso potrebno mehanizacijo od strojev, delavnic, vozil in raznih instrumentov izročila takratnemu edinemu gradbenemu podjetju GRADIS.

Leta 1978 je bil organiziran odbor 1. inženirske brigade VII. korpusa, ki si je v svojem programu zadal naloge, da prenaša tradicijo NOV in POJ na mlajše generacije potom predavanj, pogovorov in obiskov, da sodeluje z edinicami JLA, inženirske stroke, da sodeluje z organizacijami združenega dela, da zbira material in podatke o delovanju brigade med vojno in po njej, da napiše zgodovino te brigade ter ureja osebne zadeve borcev, vodi evidenco o njih ter jim sicer nudi vso pomoč. Omenjena brigada je tudi prejela domicil občine Ljubljana Center ter plaketo mesta Ptuja.

Gradis skozi to sodelovanje obnavlja bogato tradicijo naše osvobodilne vojske, še posebej pa te brigade, ki je nam gradbincem tako blizu. Na srečanjih se obujajo spomini iz medvojnih časov, ko so borci-inženirci delali v težkih pogojih in s skromno mehanizacijo mostove, ceste, oziroma vse kar je vojska potrebovala. Pa vendar so, zahvaljujoč svoji iznajdljivosti in lastni inicijativi naredili tako veliko, da se danes samo lahko čudimo, kako jim je vse to uspelo. Številni borci 1. inženirske brigade so po vojni postali člani Gradisa in z ostalimi delavci

sodelovali v obnovi porušene domovine.

Gradis je s prevzemom patronata prevzel tudi stalno sodelovanje z navedenim odborom, zato je bila v lanskem letu tudi organizirana obsežna razstava fotografij in druge dokumentacije o delovanju te brigade. Ob tej priliki je bilo dogovorjeno, da bomo vzpostavili stike z vojno inženirsko enoto v Celju, ki nadaljuje revolucionarne tradicije slavne 1. inženirske brigade ter na ta način doprinesli svoj delež.

Da bi uresničili svojo zamisel, smo za praznik JLA povabili na obisk v našo delovno organizacijo tudi predstavnika inženirske enote iz Celja. Najprej smo jim prikazali film Gradisovih 35 let, da so lahko ustvarili podobo o naši delovni organizaciji.

Tega srečanja so se udeležili tudi predstavniki 1. inženirske brigade, predstavniki s področja ljudske obrambe mesta Ljubljana, občine Ljubljana Moste-Polje in krajevne skupnosti, ter predstavniki družbeno-političnih organizacij Gradisa z glavnim direktorjem, inž. Skuljem na čelu.

Ob tej priliki je komandant, tov. major Nešković opisal kolektiv vojne pošte iz Celja in dejal:

»Dragi drugovi, dovolite mi prije svega da vas iskreno pozdravim u vašoj sredini, a povodom našeg zajedničkog praznika Dana JNA 22. decembra. Prenosim vam iskrene drugarske pozdrave svih pripadnika naše jedinice, koja kao i vi, dragi drugovi nastavlja revolucionarne tradicije slavne 1. inženirske brigade VII. korpusa NOV.

Dragi drugovi, veoma smo dirnuti pažnjom koju ste nam ovoga puta iskazali pozivajući nas, da obeležimo ovaj dan i da se u ovoj prilici ovako sastanemo.

Ovakve prilike treba negovati i razvijati, jer smo i vi i mi jedno te isto, izrasli iz zgarista naše ratom porušene zemlje. I vi i mi nastavljamo ono što su započeli borci 1. inž. brigade. Srečni smo kada vidimo, da imate takve uspehe koje postizete u svom radu, to je garancija da ste upravno ono zašto su se naši stariji drugovi borili. Dozvolite mi da vas ukratko upoznamo sa jedinicom iz koje dolazimo, da vam kažemo da i mi ulažemo maksimalne napore u svom radu za postizanje što boljih rezultata. Možemo vam reći da smo dobri vojnici, dobri inženjirci i graditelji ove zemlje.

Naša jedinica je mlada jedinica, formirana 1969. godine, a u svojom

O sodelovanju med 1. inženirsko brigado in Gradisom je spregovoril inž. Slavko Jakopič, načelnik štaba brigade

postojanju pored redovne obuke učestvovala je na raznim akcijama i radovima. Napravila je preko 60 km puta, 18 mostova, učestvovala u raznim akcijama šireg značaja sa preko 3.000 vojnika i starešina sa tehnikom kojom raspolazemo.

U ukupnom svom radu možemo vam reći da je naša jedinica u zadnje 3 godine najbolja jedinica Ljubljanske armijske oblasti svoga ranga. Jedinica je odlikovana 1975. godine sa Ordenom za vojne zasluge sa zlatnim mačevima, a 1979. godine je dobila Srednju srebrnu plaketo JNA. Imamo puno priznanja od naroda, DPZ, DPO i OUR-a.

Medjutim, mi smatramo, da možemo mnogo više i držimo se one teze, da ništa nije tako dobro, a da ne bi moglo biti bolje. Imamo veoma mlad kadar u jedinici. Starešinski sastav u proseku 28 god. starosti, kadar koji je sposoban da se uhvati u koštac sa svim problemima.

Ove godine, dragi drugovi, po prvi put proslavljamo 22. decembar bez svog Vrhovnog komandanta, prvog človeka naše revolucije, prvog vojnika naših oružanih snaga, tvorca savremene istorije naših naroda i narodnosti, neimara bratstva i jedinstva tvorca koncepcije ONO.

Ali sa nama i u nama ostaje da živi Titovo delo kao trajan doprinos, pokaz naše budućnosti. Golemo nasledje koje nam je ostavio, oko koga ćemo se okupljati ma gde bili, učinili su druga Tita bezmrtnim.

Mi smo uvereni i ubedjeni da naša najveća snaga i moć leži u slozi bratstvu i jedinstvu naših naroda i narodnosti, u našem zajedništvu. U tom uverenju nitko nas ne može niti smije pokolebati. Svoju ljubav, volju, snagu, hrabrost ugradio je drug Tito u SFRJ. Njegov način mišljenja i ogromno iskustvo nije imalo granica. Bio je vizionar naše sreće. Jedinstvom ćemo dokazati i dokazi-

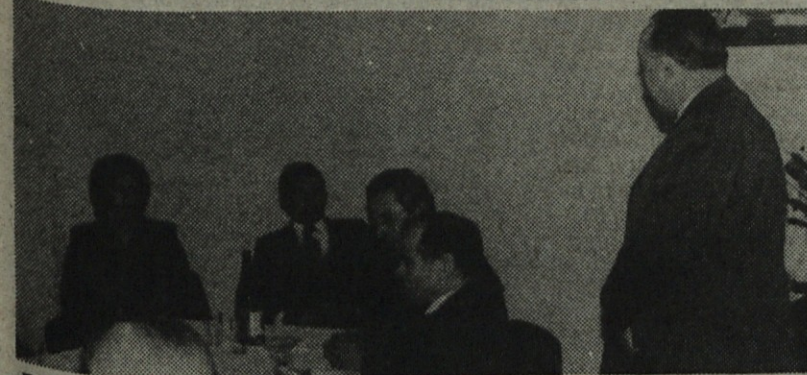
vati i prijateljima i neprijateljima da smo bili dostojni Titove ljubavi i poštovanja. Mi ćemo i dalje biti uporni sledbenici i borci za ono zašto se je naš Vrhovni komandant borio celoga svoga života. Titu ćemo se najbolje odužiti ako dostojno, samopregorno i disciplinovano izvršavamo svoje obaveze i dužnosti i dati zavjet drugu Titu, narodu i domovini.

Na sam praznik 22. decembra pa smo bili predstavnici Gradisa povabljeni na proslavo dneva JLA v Celju.

Ta proslava mi bo ostala dolgo v spominu. Igranje naše himne, nošenje zastave — njihove svetinje — me je presunilo, red in disciplina, tovariško vzdušje med vojaki in starešinami, ogled spominske sobe in učilnic — vse to mi je bilo novo in prijetna zavest, kako lepo je danes mladini služiti domovini.

Na prijetnem tovariškem srečanju smo se dogovorili, da bodo taka srečanja postala trajna tudi na športnem področju. Mladi pripadniki JLA se bodo športno borili z ostalimi mladimi delavci TOZD. Tako se bomo oddolžili naši 1. inženirski brigadi VII. korpusa NOV ter prenašali tradicijo na mlajše rodove — gradbince inženirce.

NUŠA PIŠKUR

Predstavniki 1. inženirske brigade VII. korpusa NOV in inženirci vojaške enote iz Celja, ki nadaljuje revolucionarne tradicije te brigade so ob dnevu JLA obiskali Gradis

GRADISOV VESTNIK izdaja organizacija združenega dela gradbeno industrijskega podjetja GIP Gradis Ljubljana. Izhaja mesečno v 10.000 izvodih. Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Milenko Nikič, Ludvik Šnajder, Franjo Štromajer, Rudolf Ludvik, Zorana Klun, Mirko Zemljčič. Glavni in odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tehnični urednik Matija Krnc. Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: GIP Gradis Ljubljana Šmartinska 134 a, 61000 Ljubljana.

Zaključek četverboja, na katerem se je vsem zahvalil za fair športne borbe predsednik kluba Stane Uhan

Tudi kegljači širijo sloves Gradisa

Kegljaški klub Gradisa je 20. decembra organiziral dvoboj ženskih in četverboj moških vrst — kot zaključni del tekmovanj ob priliki svoje tridesetletnice obstoja.

Ženska vrsta Gradisa se je pomerila z Grmoščico iz Zagreba in zmagala s 2344 podrtimi keglji pred Zagrebčankami, ki so podrle 2287 kegljev. Najboljši rezultat je dosegla Darka Marčič — 411 kegljev, nato Novka Čulić — 408 kegljev (obe iz Gradisa); tretja pa je bila Čačičeva iz Grmoščice s 404 keglji.

Med moškimi vrstami je bilo pričakovati hud boj, čeravno je bilo srečanje prijateljsko. Naše moštvo je želelo premagati evropskega klubskega prvaka Rot weiss iz Zahodne Nemčije, s katerim se je pred kratkim srečalo v Bratislavi in zaošlo za 50 kegljev.

Tudi z Brodosplitom so bili še »neporavnani« računi. Spličani so jugoslovanski prvaki, Gradisovci pa zmagovalci superfinala, na katerem Brodosplit ni dobil karte za pot na Europa cup v Bratislavo. Želje, da premaga Gradis, morebiti pa celo še Rot weiss, Brodosplit ni skrival. Uspelo mu je uresničiti le drugo, do Gradisa pa mu je zmanjkalo moči vsega za 10 kegljev.

Tako je postal prvak izjemno močnega četverboja Gradis s 5180

podrtimi keglji, kateremu so sledili s sorazmerno majhnimi razlikami Brodosplit — 5170 kegljev, Grmoščica — 5138 kegljev in kot zadnji evropski prvak Rot weiss s 5116 podrtimi keglji.

Najboljši posameznik četverboja je bil Gradisov kegljač Ludvik Kačič z 913 keglji, drugi Pelikan (Rot weiss) 904 kegljev in tretji Burčul (Grmoščica) 897 kegljev.

Prvaki iz Zahodne Nemčije so bili razočarani, čeravno so poraz športno prestali. To so dokazali zlasti po tekmovanju na proglativni rezultatov in podelitvi priznanj. Med drugim so izrazili željo, da se še srečamo, morda pa celo napravimo naša srečanja tradicionalna. Seveda so bili naši načelni pristanki v veliki meri odvisni od finančnega stanja v klubu in seve tudi od športne moči našega moštva.

Vsi skupaj zadovoljni, da smo se udeležili uspelega športnega srečanja, smo se razšli z željo, da se kmalu spet vidimo na podobnih srečanjih.

Športni delavci kegljaškega kluba Gradis želimo sodelavcem našega kolektiva uspešno 1981. Po svojih močeh bomo poskrbeli, da se bo ime Gradisa še omenjalo v javnih občilih, s čemer bomo tudi športniki širili sloves Gradisa. STANE UHAN

Heini Abel, preds. KSV Rotweiss se zahvaljuje za prijazen sprejem in gostoljubnost

Nove cene penzijskih storitev za počitniške domove Gradisa

Delavski svet delovne organizacije GIP Gradis Ljubljana je na svoji seji dne 25. 12. 1980 potrdil cene penzijskih storitev, ki veljajo od 1. 1. 1981 v vseh počitniških domovih Gradisa na predlog odbora za standard in rekreacijo in sicer:

	za nepolne 3 dni	za polne 3 dni ali več
A) V sezoni od 26. 6. do 8. 9. 1981 (za Pohorje tudi od 12. 1. do 12. 2. 1981)		
I. a)		
a) Za člane kolektiva in ožje družinske člane — odrasli	300	250
b) Za otroke do vključno 10 let starosti	240	200
II. a)		
a) Za ostale goste — odrasli	420	350
b) Za otroke do vključno 10 let starosti	336	280
B) Ostali čas v letu 1981 (predsezona in posezona)		
I. a)		
a) Za člane kolektiva in ožje družinske člane — odrasli	180	150
b) Za otroke do vključno 10 let starosti	150	120
II. a)		
a) Za ostale goste — odrasli	350	250
b) Za otroke do vključno 10 let starosti	280	200

Opomba:

Za otroke do vključno 3 let pension ni obvezen, plača se samo prenočišče po enotni ceni 40din, hrana je po dogovoru z upravnikom doma.

Disciplina

Beseda, kijo velikokrat slišimo in poudarjamo na naših konferencah in sestankih. Vsi smo »za«, toda pri konkretnem delu se je marsikdaj radi izognemo. To velja tako za disciplino v širšem družbenem pomenu, kot za disciplino pri navidezno majhnih primerih, kot so neopravičeni izostanki.

V naši samoupravni družbi si merila pravilnega obnašanja, pismeno ali ustno, sami določamo. Zato upravičeno zahtevamo, da sprejete dogovore pravilnike in sporazume tudi upštejemo in izvajamo. Boj za disciplino, ki ustre za naši samoupravni družbi, je v bistvu boj za takšno organizacijo proizvodnje, v kateri noben posameznik ne more svojega dela zveči na drugega, oziroma živeti na račun tujega dela. Disciplinarno obnašanje mora postati bolj in bolj osebno, zavestno moralno ravnanje, ki ga določajo naše samoupravne norme, kismo s njih v resnici tudi sami postavili. V naših pravilnikih o delovnih razmerjih spadajo neopravičeni izostanki med hujše kršitve delovne discipline, zlasti če se ti stalno ponavljajo.

Ko smo nedavno analizirali delovno disciplino smo med drugim ugotovili, da se je število neopravičenih izostankov v zadnjem obdobju dvignilo zlasti v primerjavi z leti 1978-79 (leto 1980 je analiza v obdelavi). Število neopravičenih izostankov je v letu 1978 znašalo 36.003 ure, v letu 1979 pa se je to število dvignilo na 48.961 ur ali kar za 35,24% več. Pri tem je potrebno poudariti, da ne razpolagamo s podatki za TOZD Koper, Ljubljana, KO Ljubljana in Škofjo Loko. V tem primeru bi bilo število neopravičenih izostankov še večje. V strukturi učinkovitih ur je bil delež neopravičenih izostankov v letu 1978 zastopan s 0,265%, leta 1979 pa že 0,345%. Najvišji delež neopravičenih izostankov beležijo TOZD Jesenice, Želzokrivnica, Maribor, OGP Ljubljana itd.

Neopravičeno največ izostanejo nekvalificirani in polkvalificirani delavci.

Tudi boj za zmanjšanje neopravičenih izostankov spada med stabilizacijske ukrepe, zato bo potrebno v bodoče tudi temu vprašanju posvečati več pozornosti.

LOJZE CEPUŠ